

MAGAZINE VOOR ALUMNI EN RELATIES

Broerstraat 5

- > Rob de Wijk en Sipke de Hoop over Afghanistan
- > Toponderzoekster astma en COPD
- > Beste geschiedenisboek 2007
- > Ganzenonderzoek op Spitsbergen
- > Ellen ten Damme woonde in boot 6

Besturen, Strategie en Leiderschap

Postacademische leergang Business Strategy Course

U wilt sterker staan als het op strategie aankomt. Uw buikgevoel beter kunnen onderbouwen vanuit de theorie en een bredere kijk ontwikkelen.

De leergang biedt u:

- Een stevige kennisbasis op het terrein van strategie en organisatiekunde
- Een platform voor reflectie met gesprekspartners op strategisch niveau
- Strategisch inzicht, overtuigingskracht en persoonlijke groei

Postacademische leergang Bestuurlijk Leiderschap

U zoekt reflectie op uw bestuurlijke rol. U wilt besturen vanuit wijsheid, kennis van zaken en integriteit.

De leergang biedt u:

- Inzicht in de fitnesses van het bestuurlijke krachtenveld
- Reflectie op uzelf als persoon en bestuurder
- Een rijk geschakeerd bestuurlijk netwerk

Kijk voor meer informatie op www.academievoormanagement.nl
of bel 050 - 316 21 15

- > 4 **Praten met de Taliban**
Rob de Wijk en Sipke de Hoop vragen geduld met Afghanistan
- > 6 **Zwarts op wit**
De rector magnificus mijmert
- > 7 **Alles draait om die 2000 liedjes**
De Top 2000 op Radio 2 werd een fenomeen
- > 8 **Werk van lange adem**
Meer tijd Academiehoogleraar Dirkje Postma voor astma en COPD
- > 11 **Ain Wondre Stad**
Ellen ten Damme, zangeres
- > 12 **Een nieuwe wereld**
Auke van der Woud schreef mooiste geschiedenisboek van 2007
- > 14 **De ganzen achterna**
Onderzoek in het noordelijkste dorp van de wereld
- > 16 **Column Roger Cohen**
- > 17 **Website legt burgers cold cases voor**
Prijs politiemans voor innovatief onderzoek
- > 18 **Inloggen op de dokter**
De zorg kan veel slimmer
- > 20 **Alumni Actief**
- > 21 **Alumni Online**
- > 21 **Terug op de RUG**
- > 23 **Isfahan lijkt op Groningen**
Elisa Scholte kookt elke dag Iraans
- > 24 **Life Long Learning**
- > 26 **Oraties, Academieportretten en Colofon**
- > 28 **Alumni Achteraf**

Afbeelding voorkant: Studeren in de Universiteitsbibliotheek
FOTO > REYER BOXEM

Komt allen te zamen', luidt een bekend kerstlied. Het zijn woorden die de mens tegenwoordig beter dan ooit in de praktijk kan brengen, dankzij de moderne communicatie- en transportmiddelen. In deze donkere dagen van beschouwing en behoefte aan gezelschap en gezelligheid gaat *Broerstraat 5* hier uitgebreid op in.

Zo vertelt **Kees Toering** over zijn geesteskind, de Top 2000 op Radio 2, die ook de laatste week van dit jaar weer in miljoenen huishoudens de sfeer zal verhogen: miljoenen verenigd door een marathon van popliedjes, via radio, tv en internet. Hoogleraar **Hans Wortmann** hoopt met moderne ict-toepassingen de (thuis)zorg aan hulpbehoevenden op een hoger plan te tillen. En politierechercheur **Frank Smilda** doet met zijn website een appèl op de burger om de politie te helpen bij het oplossen van 'cold cases'.

Afstanden spelen nauwelijks meer een rol, als het erom gaat 'te zamen te komen'; of je nu, zoals **Maarten Loonen**, in het noordelijkste dorp van de wereld het gedrag van ganzen onderzoekt, of in Iran met man en kinderen een leven opbouwt, zoals **Elisa Scholte**. Beiden maken enthousiast hun belevenissen wereldkundig via hun 'weblog'.

Hoe bijzonder de huidige situatie in historisch perspectief is, komt aan de orde in het interview met hoogleraar geschiedenis **Auke van der Woud**. Zijn publicatie *Een nieuwe wereld*, bekroond tot mooiste geschiedenisboek van 2007, verhaalt hoe nieuwe netwerken van communicatie en mobiliteit na 1850 ons land voorgoed hebben veranderd.

Elkaar bereiken, zowel reizend als communicerend, blijft de kern van ons bestaan, zowel vroeger als nu. En dat geldt uiteraard ook in de wetenschap. Zo kon Academiehoogleraar **Dirkje Postma** de wereldtop bereiken met haar onderzoek naar astma en COPD en roemt rector **Frans Zwarts** in zijn column de waarde van de informele, vaak vriendschappelijke netwerken onder onderzoekers.

En, ondanks beider militaire achtergrond, zien buitenlanddeskundigen **Rob de Wijk** en **Sipke de Hoop** in 'praten' de sleutel tot vrede in Afghanistan. In praten met de Taliban.

Wij wensen u gezellige feestdagen en een voor spoedig en vreedzaam 2008!

De redactie
redactieB5@rug.nl

De oorlog in Afghanistan stond het afgelopen jaar in het centrum van de belangstelling. *Broerstraat 5* sprak met twee alumni en tevens defensie-deskundigen. **Rob de Wijk** en **Sipke de Hoop** schetsen enkele achtergronden, noodzakelijk voor een beter begrip. ‘Negentig procent van de Talibanstrijders zijn arme boeren. Daar valt militair niet van te winnen.’

Praten met de Taliban

Rob de Wijk is somber gestemd over de mogelijkheden van het Westen in Afghanistan. ‘De NAVO heeft zelf berekend dat, wil je er orde scheppen, 500.000 tot 700.000 militairen nodig zijn. Terwijl de NAVO maar 50.000 man beschikbaar heeft; meer zijn er gewoon niet. De Verenigde Staten hebben 130.000 soldaten in Irak zitten en geen manschappen over. Van tevoren was dus duidelijk dat de NAVO aan een zeer lastige klus begon.’ Dat wil niet zeggen dat de operatie gedoemd is te mislukken, vindt hij. ‘Maar als je er dan toch aan begint, moet je wel een lange adem hebben en niet al na een jaar gaan twifelen over de missie.’

De Wijk denkt dat een militaire oplossing er in Afghanistan niet in zit. ‘Het is onvermijdelijk dat de Afghaanse regering en het Westen in gesprek gaan met de Taliban. Dat kan op meerdere manieren. Het meest

effectief is om lokale en regionale overeenkomsten te sluiten. Zulke deals worden nu al gemaakt en blijken goed uit te pakken. Zoals in de provincie Helmand, waar de Britten zitten. Ook de Nederlandse militairen in Uruzgan werken aan zulke afspraken.’

Arme boeren

De Wijks gedachten komen deels overeen met die van Sipke de Hoop, docent Eigentijdse Geschiedenis aan de RUG. ‘In de jaren negentig zijn veel Nederlandse militairen uitgezonden naar de Balkan,’ vertelt De Hoop. ‘Wat je daar zag, is dat duurzame vrede alleen kan ontstaan als een land zich ook economisch ontwikkelt. Wie werk heeft en genoeg te eten, grijpt niet naar de wapens. Die les probeert de NAVO nu ook in Afghanistan toe te passen.’ We noemen dat het 3D-concept: defence, diplomacy and development.

‘Afghanistan opbouwen kost zeker twintig jaar’

Als de economie van een land aantrekt, wordt een guerrillabeweging voor de bevolking minder aantrekkelijk. Nu lopen Taliban en gewone burgers nog volledig door elkaar. Negentig procent van de Taliban zijn arme boeren. De ene dag zijn ze strijder, de andere dag zijn ze boer. Daar valt militair niet van te winnen.’

De Hoop coördineert aan de RUG het minorvak (soort bijvak) Vrede en veiligheid. In het programma – waarin ook militairen lesgeven – worden defensiezaken bestudeerd in relatie tot economische ontwikkelingen. Met deze minor keert iets terug van de oude polemologie, die in 1993 zo roemloos van het Groningse toneel verdween. ‘In veel oorlogen spelen guerrilla-groeperingen een grote rol. Zulke conflicten los je niet op met alleen militaire interventie,’ zegt De Hoop. ‘Economische initiatieven zijn minstens zo belangrijk.’

Al-Qaida

De Wijk vindt dat de Amerikanen – ondanks hun geringe aantal - deels zijn geslaagd in hun missie. ‘De oorspronkelijke opzet was om het netwerk van al-Qaida uit te schakelen en Bin Laden op te pakken. De huidige kracht van al-Qaida vertoont een wisselend beeld. In Afghanistan is hun aanwezigheid aanzienlijk teruggedrongen. Sinds oktober 2001 worden ze voortdurend opgejaagd en zijn hun grote trainingskampen verdwenen. Wel zijn ze sterk in de Pakistaanse grensgebieden, maar die zijn voor de centrale regering van Pakistan ontoegankelijk.’ Of Bin Laden ooit gepakt wordt, daarover weigert De Wijk te speculeren. ‘De geschiedenis laat zien dat zulke types altijd wel een keer opduiken. Maar waar, wanneer en hoe, dat is echt koffiedik kijken.’

De opbouw van een betrouwbare politie-organisatie heeft nu de hoogste prioriteit, maar die klus blijkt bijzonder lastig. Het Afghaanse ministerie van Binnenlandse Zaken spant de kroon wat betreft corruptie, en buiten Kabul heeft de centrale regering sowieso weinig te vertellen. Hoe moet je dan een politiecorps opzetten? ‘De hele bestuurlijke top vervangen, zoals de Amerikanen in Irak hebben gedaan, dat gaat niet,’ zegt De Hoop. ‘Dan creëer je een machtsvacuüm en ontstaat grote chaos, zoals is gebleken. Je moet het doen met de leiders uit de voorbije periode, ook al hebben die bloed aan hun handen.’ ‘Een goed initiatief is dat er nu banken worden opgezet die de salarissen van overheids personeel direct aan de medewerkers uitbetalen, en niet via de chef. Op die manier voorkom je dat geld aan de strijktok blijft hangen en dat burgers zich uit geldgebrek aansluiten bij de Taliban.’

Waterputten

De NAVO-troepen van de ISAF (International Security Assistance Force, een stationering van militaire NAVO-eenheden in Afghanistan) zijn niet de enigen die zich bezighouden met de wederopbouw van het land. NGO’s, niet-gouvernementele organisaties, spelen eveneens een belangrijke rol. ‘De taakverdeling is dat de ISAF zorgt voor veiligheid,’ zegt De Hoop. ‘Ondertussen zorgt zij ook voor de meest urgente voorzieningen, zoals waterputten. Wanneer die fase achter de rug is, moeten de NGO’s de opbouw overnemen.’ NGO’s zijn al volop aanwezig in het noorden van het land. In het zuiden, waar nu flink gevochten wordt, is het voor hen te onveilig.

Essentieel voor het welslagen van de westerse missie is de houding van de Afghaanse bevolking, zegt De Wijk. ‘Die verschilt per regio. In het zuiden bestaat veel steun voor de Taliban. Deels omdat de Taliban dit afdwingen, deels omdat de Taliban de steun van de bevolking kopen; maar ook omdat de NAVO soms nogal gewelddadig tekeer gaat en zo de bevolking tegen zich in het harnas jaagt. In het noorden, waar de etnische kaart heel anders ligt, is de steun voor de Taliban veel geringer. Bovendien moet je niet vergeten dat de Taliban geen homogene groep vormen. Je hebt rabiëte vechters, zoals Mullah Omar, maar ook gematigden. Dat maakt het conflict zo ingewikkeld.’

Graantje meepikken

Zaken doen met de Afghaanse regering mag dan voor de ISAF lastig zijn, de vele westerse NGO’s werken ook niet altijd mee. ‘Ik denk dat er bij elkaar wel duizenden NGO’s in het land zitten,’ zegt De Hoop. ‘Allemaal willen ze een graantje meepikken van de miljarden dollars die beschikbaar zijn gekomen. Allemaal hebben ze hun eigen aanpak en ze concurreren elkaar de tent uit. Een centraal, coördinerend orgaan ontbreekt. Om die reden raakt de hulp erg versnipperd.’

De term ‘opbouwmissie’ voor de Nederlandse aanwezigheid in Uruzgan vindt De Hoop eigenlijk niet goed gekozen. ‘Kranten en tijdschriften zeggen nu - na anderhalf jaar - dat er nog niets tot stand is gebracht. Maar dat kan ook nog helemaal niet. De opbouw van Uruzgan en van heel Afghanistan kost zeker twintig jaar. Tegelijkertijd besloot de Nederlandse regering om voor een beperkt aantal jaren soldaten uit te zenden naar Uruzgan. Die kunnen dus nooit een volledige opbouwmissie afmaken, en dat was ook niet de bedoeling.’

TEKST > JOS OVERBEEKE

FOTO AFGHANISTAN > STEPHAN VANFETEREN

Rob De Wijk (1954) studeerde geschiedenis in Groningen. Hij kreeg reeds een prijs voor zijn doctoraalscriptie, promoveerde aan de Leidse universiteit en werd topadviseur bij Defensie. Vervolgens verwierf hij een directeursfunctie bij Clingendael en werd hij hoogleraar aan de Koninklijke Militaire Academie en de Universiteit Leiden. Inmiddels werkt De Wijk niet langer bij Clingendael, maar bij het Den Haag Centrum voor Strategische Studies (HCSS), dat hij samen met TNO opzette. De Wijk en zijn medewerkers adviseren overheden en anderen op het gebied van vrede en veiligheid.

Sipke de Hoop (1966) is docent Eigentijdse Geschiedenis aan de RUG. Na zijn studie in Groningen vervulde hij, als docent, zijn dienstplicht aan het Instituut Defensie Leergangen. Hij werkte in opdracht van Clingendael en promoveerde aan de RUG op zijn onderzoek naar de economische en politieke hulp aan het vroegere Oost-Europa.

Vriendschap

Toen ik aan het begin van de jaren zeventig de taalwetenschap in ging, circuleerden er talloze ongepubliceerde artikelen, waarvan je als onderzoeker volstrekt afhankelijk was. De onrijpe pennenvruchten van een groot netwerk van met elkaar in contact staande wetenschappers. En al die pre-publicaties gingen over een enorm areaal aan onderwerpen die volgens de gemeenschap van taalwetenschappers aandacht behoefden. Voordat de artikelen konden worden gepubliceerd, moesten er vaak nog problemen worden opgelost, omdat er bijvoorbeeld inconsistenties in de theorie zaten of vanwege feiten waarmee de theorie helemaal niets kon aanvangen. *Hidden colleges*, verborgen universiteiten, zo zijn deze netwerken ook wel genoemd. Ze vormen het hart, de motor van de wetenschap.

Misschien kan je wel zeggen dat dit hart, deze motor, blijft kloppen, draaien, op de brandstof van vriendschappelijke contacten. De banden met je collega's zijn vaak meer dan collegiale banden. Er ontstaan veel vriendschappen: internationaal, nationaal en ook lokaal, op je eigen werkplek. Het kan reuze gezellig zijn in de wetenschap. Als je ziet hoeveel vrienden ik onder mijn collega's tel, soms heel langdurige vriendschappen, die decennia lang in stand zijn gebleven... Binnenkort krijg ik een collega uit Stanford op bezoek en die ken ik al 35 jaar. Als hij ergens in Europa moet zijn, komt hij naar Groningen. Zo werkt dat.

Vriendschappen leveren heel veel op. Zo kun je praten over problemen die er in het vakgebied zijn en waarvoor je zelf geen oplossing hebt, waarvoor de ander ook geen oplossing heeft en waarvan je weet dat de hele goeemeente ermee in de maag zit. Soms kom je al brainstormend tot inzichten die doorbraken betekenen. Die gesprekken hoeven niet per se in officiële discussies plaats te vinden, een avondmaal of een gesprek bij een fles wijn leent zich er uitstekend voor. Er is geen plek die daarvoor niet in aanmerking komt.

Ik kan me nauwelijks voorstellen dat er wetenschappers bestaan zonder vrienden. Zelfs de puur individuele wetenschappers die ik ken – ik heb altijd het idee dat in de geschiedenis en de literatuurwetenschap meer individualisten zijn dan elders – zijn geen echte solisten. Want zij maken evenzeer deel uit van een veld, een gemeenschap. Zij meten hun vooruitgang toch weer af aan de vooruitgang die anderen hebben geboekt of ze identificeren problemen aan de hand van bijdragen van anderen. En dan heb ik nog niks gezegd over de talloze liefdesrelaties onder wetenschappers. Die maken de wetenschap waarschijnlijk nog gezelliger.

Prof.dr. Frans Zwarts
rector magnificus

TEKST > EDZARD KROL

FOTO > ELMER SPAARGAREN

Kennisdebat

Onlangs ging het wetenschapsforum Kennisdebat van start op het internet. Hierop presenteren Groningse wetenschappers interessante visies en degelijke achtergrondinformatie voor alle belangstellende leken, journalisten, scholieren uit het studiehuis en collega-onderzoekers. Kennisdebat richt zich op het gehele wetenschappelijke spectrum, zowel alfa, bèta, gamma als biomedisch. Het betreft vooral onderzoek waarin Groningse wetenschappers uitmunten en dat zo bijdraagt aan actuele thema's in het (maatschappelijke) debat. Kennisdebat volgt de actualiteit en sluit ook aan bij andere activiteiten van de universiteit: lezingen van Studium Generale Groningen, het tv-programma 'Adams Appel', *Broerstraat 5*, RUG-persberichten en de wekelijkse *Opinie* van wetenschappers op de RUG-homepage. www.kennisdebat.nl

Nieuwe collegevoorzitter

Sibrand Poppema (1949) zal volgend jaar september Simon Kuipers opvolgen als voorzitter van het College van Bestuur. Poppema is op het ogenblik vicevoorzitter van de Raad van Bestuur van het Universitair Medisch Centrum Groningen en decaan van de Faculteit Medische Wetenschappen. Poppema studeerde en promoveerde in Groningen en werd er patholoog. Tijdens zijn wetenschappelijke carrière werkte hij behalve aan de RUG ook in Duitsland, de VS en Canada. Zijn wetenschappelijk onderzoek richt zich vooral op de ziekte van Hodgkin en leidde tot grensverleggende ontdekkingen. Sinds 1995 is hij hoogleraar Algemene en Chirurgische Pathologie in Groningen. Poppema's toekomstige salaris, 176.000 euro per jaar, voldoet aan de door minister Plasterk beoogde salarisnorm.

Van My Lai tot Abu Ghraib

Niemand minder dan **Seymour M. Hersh** sprak dit jaar de 25e Van der Leeuw-lezing uit in de Martinikerk. De journalistieke carrière van deze wereldberoemde Amerikaanse journalist wordt gemarkeerd door Vietnam en Irak. De tekst van zijn lezing 'Van My Lai tot Abu Ghraib' is inmiddels ook gepubliceerd op www.vanderleeuwlezing.nl. Hier vindt u ook de lezingteksten van de coreferenten Kader Abdolah – 'De parlementaire democratie is goed voor u, maar niet voor mij' – en Joris Luyendijk – 'Waarom heeft Nederland geen Seymour Hershes?'.

wereldberoemde Amerikaanse journalist wordt gemarkeerd door Vietnam en Irak. De tekst van zijn lezing 'Van My Lai tot Abu Ghraib' is inmiddels ook gepubliceerd op www.vanderleeuwlezing.nl. Hier vindt u ook de lezingteksten van de coreferenten Kader Abdolah – 'De parlementaire democratie is goed voor u, maar niet voor mij' – en Joris Luyendijk – 'Waarom heeft Nederland geen Seymour Hershes?'.

Kees Toering:

'Alles draait om die 2000 liedjes'

December is de maand van nostalgie. Van lijstjes en herinneringen. En van de Top 2000 op Radio 2. Ooit bedoeld als eenmalige actie – als opmaat tot de millenniumwisseling – is deze lijst der lijsten uitgegroeid tot een jaarlijks terugkerend fenomeen. De bedenker van deze publiekstrekker is RUG-alumnus **Kees Toering**, zendermanager van Radio 2 en Radio 5. Een gesprek over een leven vol radio en onverwachte successen.

Zijn studie geschiedenis rondde hij af in 1980. Maar een carrière in de wetenschap of het onderwijs trok hem niet. De journalistiek deed dat wél. En zo kwam Kees Toering (53) terecht bij de radio. Bij Radio Noord, waar hij alle facetten van het vak leerde, en vervolgens bij de Wereldomroep. Via de VARA belandde hij uiteindelijk bij Radio 2; een zender die onder zijn leiding is uitgegroeid tot de nummer één zender van Nederland.

Maar succes is voor Toering geen reden om achterover te gaan leunen. 'We bedenken voortdurend nieuwe dingen. Zo wilden we in 1999 met Radio 2 eens flink uitpakken met de millenniumwisseling. Net als veel andere media, overigens.'

Stemming

Toering kwam op het idee van de Top 2000: een ranglijst van 2000 popnummers, tot stand gekomen via een stemming op internet. De laatste week van het jaar stond zijn zender dag en nacht volledig in het teken van de beste muziek uit de popgeschiedenis.

Een gewaagd idee, zo'n themaweeke, waar de normale programmering volledig voor moest wijken en waarin de discjockeys in

een moordend dienstrooster 24 uur per etmaal *live* de plaatjes draaiden. Maar het bleek een knallend succes.

Tien miljoen luisteraars

Toering: 'Naar die eerste Top 2000 hadden bijna vier miljoen mensen geluisterd! Normaal zaten we op één miljoen luisteraars per week. Ik heb dus de cijfers eerst nog eens goed laten narekenen. Ze klopten en we besloten ermee door te gaan. Sindsdien groeit het aantal luisteraars nog altijd. Inmiddels zitten we, met internet en televisie erbij, jaarlijks op tien miljoen mensen die zich bezighouden met de Top 2000!'

Toering verklaart deze populariteit als volgt: 'Tegenwoordig word je tegen het eind van het jaar overspoeld met lijstjes. Maar wij waren de eersten. Ten tweede is het moment, tussen Kerst en Oud en Nieuw, natuurlijk gunstig. Mensen zitten bij elkaar in een sfeer van herinneringen en nostalgie. Het voorlezen van de grappige, verdrietige of romantische verhaaltjes waarmee de stemmers hun keuze hebben toegelicht past daar heel goed in. Maar uiteindelijk draait het natuurlijk allemaal om die 2000 liedjes. Nergens hoor je zo'n breed muzikaal overzicht van vijftig jaar popmuziek.'

Bijzonder vindt Toering ook dat de Top 2000 generatiekloven overbrugt: 'Tot onze verbazing is een kwart van de luisteraars jonger dan 25 jaar. Veel jongeren blijken het geweldig te vinden om de muziek van hun ouders te horen. Tien miljoen mensen uit alle generaties. Dat is natuurlijk waanzinnig!'

Studie geschiedenis

Met zijn studie geschiedenis heeft Toering ogenschijnlijk weinig gedaan. Maar sinds de introductie van de themaweken op Radio 2 is dat anders. Want het bleef niet bij de Top 2000. Inmiddels staat de zender ook een paar keer per jaar een week lang in het teken van de jaren zestig, zeventig of tachtig. Met niet alleen muziek uit die tijd, maar ook met studio-gesprekken en archiefmateriaal. 'We duiken dan echt de geschiedenis in,' aldus Toering, 'en brengen zo de moderne geschiedenis bij een miljoenenpubliek. Uiteindelijk zijn mijn academische en mijn radio-achtergrond dus mooi bij elkaar gekomen.'

top2007.radio2.nl

TEKST > MARIJE SIETSMAN

FOTO > BERT JANSSEN

Met haar onderzoek naar de longziekten astma en COPD (Chronic Obstructive Pulmonary Disease) hoort Dirkje Postma (56) al jaren tot de wereldtop. Dat de KNAW haar afgelopen voorjaar heeft benoemd tot Akademiehoogleraar is eigenlijk niet verwonderlijk. Zeven vragen aan een professor die naar de huishoudschool wilde.

‘Elke maandag draai ik zelf ook poli’

Werk van lange adem

Dirkje Postma

Dirkje Postma (Nij Beets, 1951) studeerde en promoveerde in Groningen. Zij is sinds 1993 hoogleraar longziekten en al jaren een goudhaantje. Pas nog kreeg ze drie miljoen euro Europese subsidie voor haar genetisch onderzoek naar COPD (chronische obstructieve longziekten als chronische bronchitis en longemfyseem), samen met de universiteit van Utrecht. Postma werkt veel samen met andere disciplines, zoals de genetica, huisartsgeneeskunde, pathologie en epidemiologie. In 2000 ontving ze de prestigieuze Spinozapremie van NWO (toen 3 miljoen gulden). Voorlopige kroon op het werk is haar benoeming tot Akademiehoogleraar, door de Koninklijke Nederlandse Akademie voor Wetenschappen. Die stelt haar in staat zich de komende vijf jaar helemaal te wijden aan innovatief onderzoek en de begeleiding van jonge collega's. Postma had tot dusver zeker al vijftig promovendi.

Waarop ligt momenteel de nadruk in uw onderzoek?

‘Op dierproeven en genetica. Vroeger onderzochten we cellen en de patiënt. Nu kan ik een cirkeltje maken: Genen, cellen, proefdieren, mens. Om een voorbeeld te geven: We hebben een gen gevonden dat astma veroorzaakt en dat vooral een risicofactor is als de moeder rookt tijdens de zwangerschap. Wil ik daar meer over weten, dan kan ik moeilijk tegen tachtig zwangeren zeggen: “Gaan jullie maar roken.” Maar bij muizen kan dat wel.

Alles wat ik doe, doe ik met het oog op betere behandelingen. Ik ben wetenschapper, maar ook dokter. Ik wil vertalen van de patiënt naar de wetenschap en van de wetenschap naar de patiënt. Elke maandag draai ik zelf ook poli.’

Longziekten ontstaan vaak door roken. Zelf ooit gerookt?

‘Als student. Tot ik bij een snijpracticum een long kreeg voorgezet. Helemaal zwart. Toen dacht ik: Mijn god, dit wil ik niet!’

Hoe kwamen de longen op uw pad?

‘Toevallig. Ik werd ziek in het derde jaar van mijn studie. Ik moest het hele jaar overdoen, dat was toen zo. Maar ik had al veel tentamens gehaald. Dus ik dook in het verenigingsleven, bij de Vrijzinnig Christelijke Studenten Bond. En ik werd student-assistent bij professor Sluiter, een longarts. Dat leidde tot mijn eerste publicatie.

Ik heb nog een jaar cardiologie gedaan en de opleiding tot internist, maar dat was zó veel. Maag, darm, lever, vaten, alles. Ik ben een ontzettende neuroot, wil altijd graag alles weten, dat ging gewoon niet. Ik was al geen huisarts geworden omdat ik het veel te veel vond.’

U bent dit voorjaar door de Koninklijke Nederlandse Akademie voor Wetenschappen benoemd tot Akademiehoogleraar. Daardoor bent u vijf jaar lang vrijgesteld van bestuurlijke verplichtingen. Fijn?

‘Ja. Het scheelt veel. Ik ben coördinator van onderzoeksinstituut GRIAC voor astma en COPD, daar stop ik mee. Ook het lidmaatschap

van het dagelijks bestuur van de afdeling longziekten en tuberculose van het UMCG en allerlei commissielidmaatschappen leg ik neer. Het zijn de kleine dingen, de onrust van telkens “Wil je even dit of dat?” Nu kan ik zeggen: Ik doe dat soort dingen even niet meer. Heerlijk. Maar ik ben er nog niet vanaf. Ik ben er pas vanaf, als ik iemand heb om een deel van mijn taken over te nemen. Een veelbelovend onderzoeker die ook nog praktiserend longarts is. Een kandidaat die ik graag wilde hebben was net weggekocht door België. Anderen willen niet uit het Westen of uit hun eigen land weg, of hun partner wil het niet. Volgend jaar april moet het rond zijn, anders moet ik het Akademiehoogleraarschap teruggeven. Maar ik ben er van overtuigd dat we iemand vinden. Het is een unieke baan.’

Wat wilde u als meisje worden?

‘Ik wou naar de huishoudschool. Al mijn vriendinnetjes in Ughelen, waar ik ben opgegroeid, gingen naar de huishoudschool. Dat wou ik ook! Ik heb gehuild dat ik naar het gymnasium moest. Eenmaal op het gymnasium

wou ik arts in de ontwikkelingslanden worden of dominee. Ik wilde mensen helpen.’

Wat beschouwt u als uw grootste wetenschappelijke succes?

‘Twee dingen. Ik ben heel erg bezig geweest met de toepassing van ontstekingsremmers. Hoe werken ze? Bij wie werken ze het beste? Wat is de laagst mogelijke dosering? Ik ben ervan overtuigd dat dankzij het onderzoek van mijn groep veel mensen met astma en COPD een beter leven hebben en dat er minder mensen doodgaan. Dat vind ik heel belangrijk. Ik ben ook trots op mijn genetisch onderzoek. We hebben genen gevonden die bepalend zijn voor astma en COPD, in interactie met de omgeving.’

Welke wetenschappelijke droom moet beslist nog verwezenlijkt worden?

‘Een geneesmiddel vinden. Dat zou ik geweldig vinden! Eventueel een geneesmiddel in combinatie met leefadviezen. Zoiets als: Als je niet rookt, geen katten neemt en die of die voeding gebruikt, dan krijgen jouw kinderen geen astma.

We hebben al veel puzzelstukjes, maar er moet nog veel gebeuren. Dit is echt werk van lange adem. Er zijn nog zoveel vragen. Wat gaat er nou mis als je rookt? Welke rol spelen allergenen in de omgeving precies? Waarom groeien sommige mensen over astma heen? Hoe kunnen we bijwerkingen van medicijnen verminderen?’

Je hoort nog altijd gemopper over vrouwen die maar zo moeilijk doorbreken naar de top. Kent u het probleem uit eigen ervaring?

‘Zeker. Toen ik solliciteerde voor een opleidingsplaats werd ik niet aangenomen omdat ik een getrouwde vrouw was. Dat zou nooit wat worden!

Er bestaan nu Rosalind Franklin Fellowships die de universiteit van Groningen aan vrouwen geeft. Prima, ik zit zelf in de selectiecommissie namens de medische faculteit. Maar ik vind het vreselijk dat die vier Rosalind Franklin Fellows dan op een rijtje op de foto staan. Dat wekt de indruk of er de andere kant op gediscrimineerd wordt.

Terwijl die vrouwen juist kanjers zijn en hun fellowship danken aan hun expertise en kunde, en niet aan hun vrouw-zijn.’

Is er een leven naast het hoogleraarschap?

‘Ja, ik heb een erg leuk leven, maar wel met een keerzijde. Ik ben voor twintig procent afgekeurd vanwege hernia's. Woensdag werk ik officieel niet. Dan wandel ik, voor mijn conditie. Op het werk heb ik zo'n Schipholkarretje voor mijn spullen en een aangepaste werkplek. Congressen zijn voor mij ontzettend zwaar. Als ik last krijg, draag ik mijn bergschoenen onder mijn nette kleren. Iedereen weet het. Ze dragen mijn tassen. En als het 's winters glad is, strooien de portiers zout, speciaal voor mij.’

TEKST > ELLIS ELLENBROEK
FOTO > ASTMA FONDS > ERIK BUIS

Jeugdthriller

'Een intense en zeer gevoelige jeugdroman [...] *Een goed jaar voor de rozen* is aan de ene kant een echte who-dunnit, een spannende thriller met een spetterend einde. Maar het is meer dan dat. [...] Dit is wat goede jeugdliteratuur

beoogt: het stemt tot nadenken, voert je mee naar andere werelden en laat je deels ontredderd, maar ook rijker achter.' Tot zover de recensies. De auteur van deze thriller voor lezers van 13 jaar en ouder is Ben Crom. Crom is alumnus economie en universitair docent aan de RUG bij de faculteit Economie en Bedrijfskunde.

Een goed jaar voor de rozen
Uitgeverij De Harmonie
€ 17,95

De nieuwe oudere

Het boek *De nieuwe oudere* staat vol handige tips, tests en stappenplannen voor senioren die hun leven graag in eigen hand willen houden. Het boek is geschreven door Eric Bleumink (1935), voormalig Collegevoorzitter van de RUG en socioloog en publicist Anjo Geluk (1945). Ze benaderen het thema

op een prettige no-nonsensemanier: ouderen zullen zich door het boek serieus genomen voelen. De vele bijdragen van (ervarings)deskundigen, de cartoons van Len Munnik en de gedichten van Joke Rhebergen geven een extra dimensie aan het boek. Dit lees-, werk- en opzoekboek is voor alle ouderen die hun eigen toekomst gestalte gaan geven.

De nieuwe oudere
Kosmos Uitgevers
€ 19,95

Verhoog je relatie-IQ

Hoe haal je een ingedutte relatie weer uit het slop? Hoe zorg je ervoor dat meningsverschillen over seks, schoonouders en de slingerende tandpastadop je relatie niet om zeep helpen? *Verhoog je relatie-IQ*. Gebaseerd op de nieuwste wetenschappelijke inzichten maakt dit boek de

lezer slimmer op relatie-gebied. Het auteurschap van Pieterneel Dijkstra en Dick Barelds – beiden alumnus psychologie – beschrijft vijf factoren waaraan een relatie moet voldoen om succesvol te zijn.

Verhoog je relatie-IQ
Uitgeverij Het Spectrum
€ 14,95

STRATINGHWEG

Ellen ten Damme: 'Ik woonde in boot zes'

'Eerst ben ik thuis in Roden blijven wonen. Ik lifte naar de universiteit, dat vond ik toen heel interessant. Ik ontdekte patronen. Ik wist precies waar mensen die me meenamen wát zouden vragen. Als er een fietspad was, vroegen ze: Goh, waarom ga je niet met de fiets? Mannen vroegen ook altijd: Vind je het niet eng? Handen op mijn knie heb ik ook gehad. Dan zei ik: Zet u mij er hier maar uit. Toen vond ik het tijd om op mezelf te gaan wonen. Ik kwam terecht - volgens mij zag ik een advertentie - in een boot aan de Stratinghweg, aan het eind van het Damsterdiep en dan ergens naar links. Een zijkanaaltje. Best eng om er in het donker alleen naartoe te fietsen. Ik deed vaak alsof ik een man was. Brede schouders, fluiten.

Het waren vijftientig studentenboten op een rij, een soort bouwketen. Ze zijn er niet meer.

Ik geloof dat ze zijn opgedoekt omdat er asbest in zat. Veel stelde het niet voor. In elke boot zaten vier hokjes, van twee bij drie, dat was je huis. Maar het was wel mijn eerste eigen huis en ik was er vreselijk trots op! Ik woonde in boot zes. Boot tien was een café. Elke keer als er een boot zonk werd hij weer opgetakeld, en dan maakten we er een café van. Dat was de regel.

Ik associeer die boot met een tijd van veel ongein, gedoe, gerommel en gerotzooi. En de hele week brood met pindakaas.

Toen ik net verhuisd was naar Amsterdam, om de Kleinkunst-academie te gaan doen, stuurde iemand mij een krantenbericht met foto: Boot zes was gezonken.'

TEKST > ELLIS ELLENBROEK

FOTO'S > ELMER SPAARGARDEN

Ellen ten Damme
(40) > zangeres > www.ellentendamme.nl > studeerde Nederlands aan de RUG van 1986 tot 1989 > speciale plek uit haar studententijd: Stratinghweg

FOTO > AT PRODUCTIONS

DAMRAK, 1906

FOTO > STADSARCHIEF AMSTERDAM > BERNARD EILERS

Een nieuwe wereld

Met *Een nieuwe wereld* schreef Auke van der Woud het mooiste geschiedenisboek van 2007, vond een jury van vakgenoten, journalisten en een politicus. De RUG-historicus beschrijft in een toegankelijke, meeslepende stijl hoe nieuwe netwerken van communicatie en mobiliteit na 1850 Nederland voorgoed veranderden.

TEKST > BERT NIJMEIJER

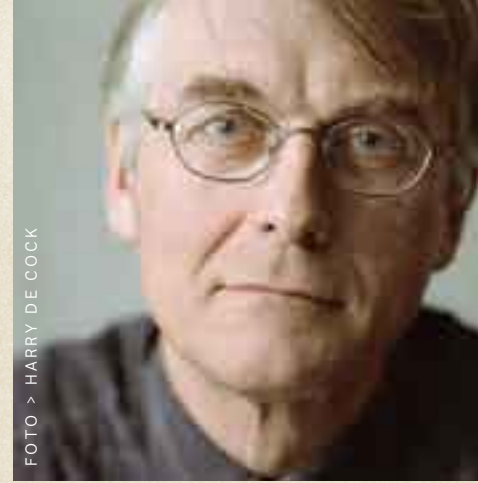

FOTO > HARRY DE COCK

Vanaf het midden van de negentiende eeuw kreeg ook Nederland te maken met wat 'de vooruitgang' ging heten. Lange tijd was het land zijn bedaarde gang gegaan, maar toen kwam de vooruitgang dan toch. Ineens, leek het, en met van alles tegelijk: trein, telegraaf, telefoon, en ontwikkelingen in natuurwetenschap en techniek. Er kwamen fabrieken, nieuwe manieren van werken, bewegen en communicatie. En van denken. Het kwam wat later dan in andere landen, maar het kwam onherroepelijk, massaal en ter land, ter zee en in de lucht. Kranten en tijdschriften berichtten enthousiast en de Nederlanders zetten de schouders eronder om samen te bouwen aan de toekomst, aan 'het moderne Nederland.'

Auke van der Woud, hoogleraar architectuur- en stedenbouwgeschiedenis aan de RUG, schreef er een boek over dat hij *Een nieuwe wereld* noemde. Het is een mooi werk geworden, een 'indrukwekkend en meeslepend monument', zoals een criticus zei, geschreven in een toegankelijke stijl, waardoor ook allerlei andere mensen dan alleen historici met plezier lezen over de 'infrastructurele revolutie' van na 1850 en de gevolgen daarvan.

Het boek werd in de Nacht van de Geschiedenis uitgeroepen tot het beste geschiedenisboek van 2007. De prijs was bedacht door het *Historisch Nieuwsblad* en de *Volkskrant*. De jury betoonde zich onder de indruk van Van der Wouds werk en trots 'dat in Nederland op dit hoge niveau geschiedenis wordt bedreven.'

Inzoomen en uitzoomen

Geschiedschrijving over Nederland is er in soorten en maten, je hebt de gezaghebbende maar taaie standaardwerken *De Lage Landen* van E.H. Kossmann, maar ook de lekker leesbare 'geschiedlit' van Geert Mak. De boeken van Van der Woud lijken er een beetje tussenin te zitten. 'Je kan met professioneel historisch onderzoek wel degelijk een breed publiek bereiken,' zegt Van der Woud. Dat merkte hij al bij zijn proefschrift *Het lege land*, uit 1987, dat nog steeds goed wordt verkocht in de boekhan-

del. 'Om een mooi geschiedenisboek te schrijven moet je er werk van maken. Je moet er elementen instoppen die het interessant maken. Veel boeken gaan niet leven, omdat ze teveel bij het detail blijven. Je moet je details kiezen, ze op het goede moment gebruiken, zoeken naar de goede mix, inzoomen en uitzoomen. Hier zit je een deel dicht op de huid, daar verschuift het perspectief juist naar boven om overzicht te bieden op het geheel.'

De onderwerpen van *Een nieuwe wereld* staan in onze tijd, honderdvijftig jaar later, nog steeds in de belangstelling. 'De geschiedenis vertoont parallele trekjes,' ontdekte Van der Woud. 'Zo werd de discussie over de wenselijkheid de spoorwegen te privatiseren, actueel in onze jaren negentig, in 1860 ook al eens gevoerd. En ook toen al hadden mensen het gevoel dat de toegenomen snelheid van de maatschappij ze geestelijk en lichamelijk boven de pet groeide. De stress, burnout en depressie van nu zijn de 'zenuwziektes' van toen, een typisch verschijnsel van het voorlaatste "fin de siècle".'

Eerst lezen

Van der Woud begon zijn boekproject met lezen, tien jaar geleden. Hij las technische tijdschriften uit de negentiende eeuw en publiekstijdschriften met weetjes over de voortgang van wetenschap en techniek, zoals nu de *National Geographic* of *Reader's Digest*. 'Het begint altijd met lezen,' zegt Van der Woud, de ideeën voor een boek komen dan vanzelf wel. Als je mooie bronnen hebt, is daar altijd wel een leuk verhaal over te vertellen.'

'Wat me trof in die oude tijdschriften was het enthousiasme waarmee geschreven werd over al die innovaties. Hetzelfde enthousiasme dat wij kunnen hebben voor de nieuwste iPod. Ik wist dat ik het daarover zou moeten hebben, dat mensen het idee hadden dat ze door al die technologische innovaties bezig waren een nieuwe wereld te creëren.' Hij heeft gedaan wat nog niet veel historici deden: hij keek naar de techniek én naar de gebruikers van die techniek. 'Hoe werden de vernieuwingen ontvan-

/'Wat moet je nu nog opbouwen?'

gen? Wat betekenden die spullen die het leven makkelijker maakten voor het dagelijks leven van die gebruikers?'

Waarom veranderde er nu juist vanaf 1850 ineens zoveel? Wat was er eerder: de technologische vernieuwingen die een gevoel van vooruitgang opriepen? Of stimuleerde het vooruitgangsgevoel het doen van al die uitvindingen? 'De schrijver van dit boek voelt zich te onwetend om met een afdoende verklaring te komen; hij heeft er trouwens ook niet lang naar gezocht,' schrijft Van der Woud op pagina één. 'Ik weet gewoon niet wat wát in beweging zet,' licht hij toe. 'Ik vind het beschrijven van de beweging in ieder geval interessanter dan de vraag wat die beweging in gang heeft gezet.'

Algemeen belang

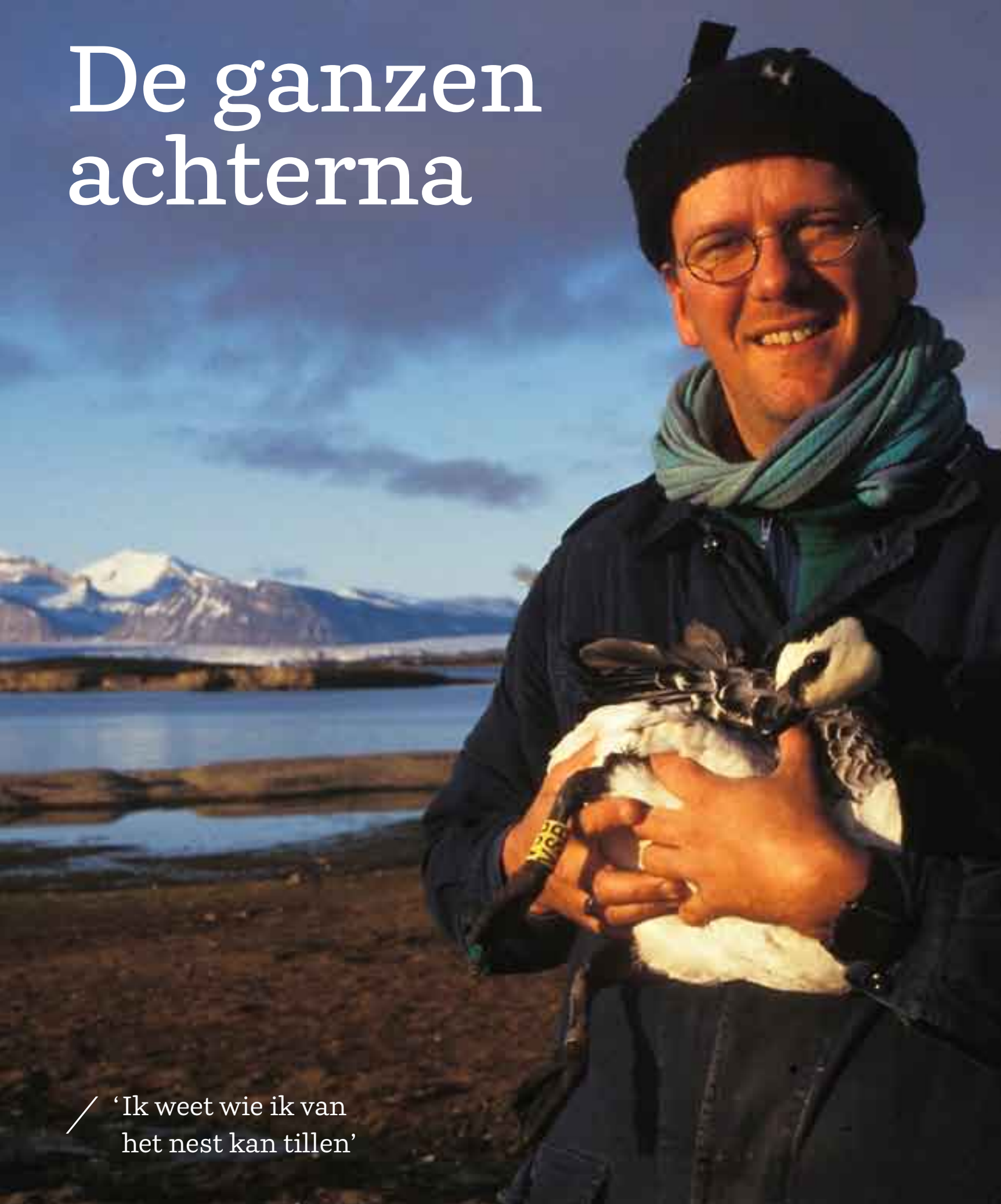
Van der Woud is inmiddels al weer bezig met wat een nieuw boek moet worden. Hij is aan het lezen en 'loopt heel veel foto's te maken', op het platteland en in de stad. 'Ik weet nog niet goed wat ik ermee moet.' Maar, zijn proefschrift ging over de eerste helft van de negentiende eeuw, *Een nieuwe wereld* over de tweede helft, dus een nieuw boek zou wel eens het eind van de negentiende en een stuk van de twintigste eeuw kunnen behandelen. 'Wat mij nou zo aanspreekt in de negentiende eeuw, is die levendige discussie die er gevoerd werd over het algemeen belang. Er was een gevoel dat men samen wat opbouwde. In onze tijd is het denken over het algemeen belang slecht ontwikkeld. Iedereen zegt maar wat. Wat moet je nu nog opbouwen?' Auke van der Woud is geen pessimist, zegt hij. 'Maar als ik nu jong was, zou ik niet zo geïnspireerd rondlopen.'

www.adamsappel.nl/archief2007/af123

Een nieuwe wereld
Uitgeverij Bert Bakker, 2006
€ 29,95

De ganzen achterna

‘Ik weet wie ik van het nest kan tillen’

Al 22 jaar brengt RUG-bioloog dr. **Maarten Loonen** zijn zomer door in het noordpoolgebied. Vanuit het ‘noordelijkste dorp van de wereld’, Ny-Ålesund, bestudeert hij het broedgedrag van brandganzen. Deze vogels vliegen iedere lente van Schotland naar Spitsbergen om hun jongen groot te brengen. Vervolgens vliegen ze weer terug om aan de strenge winter op Spitsbergen te ontsnappen. Waarom blijft die brandgans niet gewoon zomeren op zijn overwinteringsplek? En over welke drijfveren beschikt Loonen om ieder jaar achter de ganzen aan te vliegen?

Acht weken per jaar is Loonen een poolonderzoeker die 's nachts met een aluminium bootje tussen gletsjers en ijsblokken vaart op zoek naar ganzennesten. Hij draagt daarbij een survivalpak, heeft een walkietalkie bij zich, om collega's te kunnen alarmeren, en houdt lichtkogels en een geweer binnen handbereik om een eventuele ijsbeer weg te jagen. 'Het is daar zo anders, maar toch ook zo mijn leven. Ik leef in een onderzoeksdorpje dat op het gebied van poolonderzoek een soort centrum van de wereld is. Dat gaat niet alleen over ganzen, maar ook over klimaatonderzoek, gletsjers, rendieren, ijsberen, politiek. Dat is fantastisch. En als ik 's avonds uit mijn hutje stap, zijn de ganzen voor mijn neus bezig met overleven. Op dertig meter van mijn bed worden de kuikens door vossen weggegeten. Het is gelukkig niet vaak gebeurd, maar er is wel eens een ijsbeer langs mijn raam gelopen.'

Het Noorse onderzoeksdorp Ny-Ålesund, zo vertelt Loonen, wordt gerund als een schip. Veel activiteiten worden gezamenlijk georganiseerd en eten kan alleen op vaste tijden in het restaurant. Voor Loonen is dat lastig. Op Spitsbergen is het in de zomer weliswaar continu licht, maar de ganzen zijn toch vooral 's nachts actief. 'Het liefst werk ik daarom 's nachts, maar dan mis ik al het eten.' Tot een paar jaar terug kookte Loonen zelf en sliep tussen 8.00 en 16.00 uur. Zelf koken is tegenwoordig niet meer toegestaan en daarom moet hij nu om twaalf uur op voor de middaglunch. Jammer, vindt Loonen. Niet alleen omdat hij tijdens zijn ontbijt niet meer met Noorse collega's kan borrelen, maar vooral omdat hij 's ochtends tussen vier en zeven niet wakker kan blijven. 'Terwijl dat het stilste moment is en er de meeste ganzen in het dorp zijn.'

Familiedrama's

Loonen is zeer begaan met zijn brandganzen. 'Het zijn natuurlijk wilde ganzen, maar soms verspreek ik me en zeg ik "het zijn mijn ganzen"'. Doordat hij al jarenlang ganzen vangt, ringt en volgt, kent hij hen goed. 'Ik werk met individuen en de lettercode die we ze op de ring meegeven, is hun naam. Ik weet wie ik van het nest kan tillen en wie er als eerste broedt. Ik weet dat Groen LJC in 1992 is geboren en dat ik hem tot 2002 vier keer heb gevangen en gemeten.'

De gegevens van Groen LJC en alle andere 1500 brandganzen verzamelt Loonen in tabellen: een soort burgerlijke stand voor ganzen. Hierin kan hij terugvinden welke gans, wanneer, in welke toestand en met hoeveel jongen is gesignaleerd. Hele familiedrama's over ganzen die hun jongen verliezen of kuikens die geadopteerd worden, vallen in de statistieken terug te lezen. 'Dat is toch fascinerend? Zo heb ik kunnen berekenen dat vroege jongen meer kans hebben om te overleven. Als je laat geboren wordt, is veel gras al weggegeten, waardoor de ganzen uitwijken naar gevaarlijkere gebieden. En de kleinste gansjes met de kortste been-tjes zijn de eerste slachtoffers van poolvossen.'

Vogelgriepvirussen

Sinds de aanvang van zijn promotieonderzoek in 1990 deed Loonen achtereenvolgens onderzoek naar het gedrag, de aantallen, de predatie en momenteel de ziekten onder arctische brandganzen. Uiteindelijk wil hij een antwoord krijgen op de vraag waarom deze vogels 3000 km naar Spitsbergen vliegen. Noodzakelijk is de risicovolle overtocht namelijk niet; ook elders in Europa broedt de brandgans goed. 'Een brandgans heeft een hoge kwaliteit gras nodig. De oude hypothese luidde dat brandganzen het voorjaarsgras volgden, de zogenoemde groene golf. Maar tegenwoordig gebruiken we kunstmest en is op veel meer plekken, waaronder in Nederland, goed gras. Toch blijft de arctische gans naar Spitsbergen vliegen en zijn de meer zuidelijk broedende brandganzen nakomelingen van vogels die de tocht wegens zwakte niet konden ondernemen. Zijn het dan domme gansjes? Ik denk het zeker niet, maar brandganzen blijken wel de beslissingen van hun voorouders te volgen. Waarom?'

Loonen heeft de volgende drie hypothesen: Door extreme weersomstandigheden in de winter komt het voor dat alle predatoren op Spitsbergen worden uitgeroeid, waardoor de ganzenkuikens die zomer in grote aantallen overleven. Of: Door het continuüm aan licht, kunnen kuikens eten en slapen wanneer ze willen en daardoor groeien ze sneller dan de Europese brandgans. En de hypothese die Loonen momenteel onderzoekt: Het klimaat op Spitsbergen is gezonder, omdat ziekteverwekkers, waaronder vogelgriepvirussen, moeilijk overleven. 'Zo hoop ik aan te tonen, dat brandganzen naar Spitsbergen vliegen, omdat ze daar voordeel uit halen ten opzichte van de zuidelijk broedende brandgans.'

Eerder sneeuwvrij

Een belangrijke reden dat poolonderzoek veel aandacht krijgt, zijn de recente 'warme jaren'. Loonen vertelt dat gletsjers de afgelopen jaren 2 tot 3 km zijn teruggetrokken. De fjord waar hij vanuit zijn hutje op uitkijkt, groeit in de winter niet meer dicht met ijs. En de brandganzen broeden eerder. 'Dat is heel vreemd voor een gans. De eerste jaren dat ik onderzoek deed, werd het eerste jong altijd op 29 juni geboren. Een gans legt geen eieren in de sneeuw. Ganzen die te vroeg op Spitsbergen aankwamen, konden in het verleden hun eieren niet kwijt. Ik denk dat het tegenwoordig eerder sneeuwvrij is waardoor vroege ganzen nu wel kunnen leggen. In ieder geval is de broedperiode tien dagen vervroegd en moet ook ik tien dagen eerder die kant op. De ganzen achterna.'

www.maartenloonen.nl

www.kennisdebat.nl (> knop kennis)

www.adamsappel.nl/archief2006/af115

meer informatie: zie links op www.rug.nl/broerstraat5

TEKST > JONNA BRENNINKMEIJER

Buluitreiking

Jarenlang heb ik me verheugd op mijn buluitreiking. Als ik met slepende tegenzin naar de tentamenhal op Zernike fietste, of als ik mijn scriptie in razernij wilde verscheuren: het visioen van mijn buluitreiking bungelde als een engeltje voor me uit. Na jaren hard werken zou ik vol trots mijn bul in ontvangst nemen, in het Academiegebouw, te midden van vrienden, familie en bossen bloemen. Een glorieus moment; de passende bekroning van mijn universitaire loopbaan. Ik had het kunnen weten: officiële gelegenheden lopen niet zoals het hoort.

Als de grote dag eindelijk aanbreekt staat het Academiegebouw in de steigers; mijn glorieuze buluitreiking vindt plaats in een schemerig zaaltje met systeemplafond in het Harmoniecomplex. Zodra ze hem ziet krijgt mijn moeder ruzie met mijn broertje omdat hij 'fuck' zegt. Bloemen ontbreken. Net als we bij het Harmoniegebouw zijn, verdwijnt mijn broertje. Zijn cadeaus liggen nog op het station. Binnen wacht mijn docent ongeduldig. We hebben nog maar tien minuten. Ik neem plaats. Het wachten is op mijn vriendinnetje, die haar vader en beppe ophaalt. Beppe, bejaard, reumatisch en aan de pijnstillers, heeft het zweet op haar rug staan als ze eindelijk binnenkomt. Alleen mijn oma - die al maandenlang informeert waar en wanneer de buluitreiking nou is - glimlacht onbezorgd. Mijn pak staat zo mooi, vindt ze. Wanneer de plechtigheid na veel gestommel eindelijk begint, vraag ik me af waar alle haast voor nodig was. Mijn docent heeft namelijk weinig goeds over me te vertellen: mijn stage was een fiasco, mijn scriptie wilde maar niet lukken. Eigenlijk is het een wonder dat ik ben afgestudeerd. Mijn broertje komt net op tijd binnen voor de conclusie: ik word een werkloze huisvader, maar gelukkig heb ik een succesvolle vriendin die het geld gaat verdienen. Ik weet niet wat ik moet zeggen. Ik dacht al die jaren aan een opsomming van de hoogtepunten, niet de dieptepunten. We strompelen naar de uitgang voor een foto. Niet op de

trappen van het Academiegebouw, maar op een bankje op het Harmonieplein. Gelukkig is de lunch wel leuk. De oma's maken kennis. Ze praten bij: over de hongerwinter. Van mijn familie krijg ik lieve cadeaus, vijf minuten daarvoor voor mijn neus ingepakt.

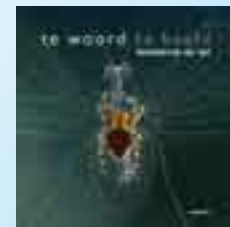
Roger Cohen

Een kerkuil uit Koog aan de Zaan is kerkgang oprecht toegedaan. Wel zorgt hij altijd het orgel ten spijt voor het zingen de kerk uit te gaan.

Te woord te beeld

Het boek *Te woord te beeld* geeft een aparte en humoristische kijk op de natuur. De foto's van 'de Regelmaten' zijn een nieuw fenomeen: De originele natuurfoto's van Benny Klazenga, de puntige plezierversen van alumnus

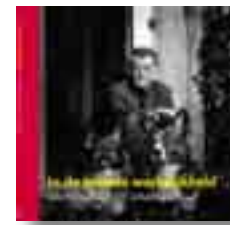

Koos Dijksterhuis en het intelligente design van Cor Knops vormen een bijzondere combinatie. Informatie/bestellen www.liverse.nl. Enkele voorbeelden uit *Te woord te beeld* vindt u op www.plezierversen.nl.

Te woord te beeld
Uitgeverij Liverse
€ 19,95 (incl. verzending)

Herinneringen van en aan C.O. Jellema

C.O. Jellema (1936-2003) was dichter, vertaler, germanist, criticus en docent van de RUG. Dit najaar verscheen een bijzonder boekje over hem onder redactie van de twee alumni Raymund Prins en Gerben Wynia. In de bundel *In de tweede werkelijkheid, herinneringen van en aan C.O. Jellema* staan enkele vroege teksten van de schrijver, die ten dele nog niet eerder in druk zijn verschenen. Daarnaast bevat de bundel diverse gedichten, die van commentaar

zijn voorzien door oud-collega's, vrienden en oud-studenten van Jellema.

In de tweede werkelijkheid, herinneringen van en aan C.O. Jellema
Uitgeverij Kleine Uil, Groningen
€ 17,50

Horst Karel Gerson

Edward Grasman schreef in opdracht van de Stichting Horst Gerson een portret van kunsthistoricus Horst Karl Gerson (1907-1978). Door Gersons aantreden in 1965 als hoogleraar kunst- en cultuurgeschiedenis in Groningen verschoof de belangstelling van cultuurgeschiedenis naar de bijzondere vorm van de kunstgeschiedenis die het kennerschap is.

Met Gerson als hoogleraar speelde de Groningse kunstgeschiedenis bovendien ook ineens een rol op een internationaal podium. Een portret van Horst Gerson, kunstkenner en hoogleraar kunstgeschiedenis (1907-1978).

Gerson in Groningen
Uitgeverij Verloren
€ 16,00

Verbaasd, maar eigenlijk vooral trots is politiemann Frank Smilda. Trots omdat zijn initiatief www.politieonderzoeken.nl zo veel respons heeft en hij bovendien, nog geen jaar na de start van de site, een innovatieprijs ontving uit handen van de minister van Binnenlandse Zaken.

Website legt burgers cold cases voor

Een website waarop de burger informatie vindt over onopgeloste recherchezaken en uitgenodigd wordt mee te denken over de oplossing. Dat is www.politieonderzoeken.nl. In een tijd waarin de mening van 'de gewone man' vaker dan ooit gevraagd wordt, is het haast verwonderlijk dat een dergelijk project niet eerder van de grond is gekomen. Om nog niet te spreken van de populariteit van tv-series als Cold Case en CSI.

Na zijn studie rechten aan de RUG kreeg Frank Smilda (37) al snel een baan bij de politie in Utrecht, waar hij inmiddels teamleider is. Smilda: 'Ik heb eerst een paar jaar moordonderzoek gedaan. Toen er een poos geleden naar aanleiding van de Schiedammer parkmoord een discussie oplaaide over gerechtelijke dwalingen, intrigeerde mij dat hevig. Ik ging me erin verdiepen en kwam, al surfende, op een gegeven ook terecht op het weblog van Maurice de Hond. En dat heeft me op het spoor gezet.'

Mee-rechercheren

Het weblog van De Hond trok enorm veel bezoekers. Een groot deel liet reacties op de geboden informatie achter. Smilda: 'Er waren verbazend veel mensen aan het mee-rechercheren om tot een oplossing te komen in die zaak. Ik was ervan overtuigd dat zoiets bij de politie ook moest kunnen. Naar mijn idee lag er een enorme potentie in zo'n website.'

Smilda zette zijn ideeën om in daden en ontwikkelde en lanceerde de website www.politieonderzoeken.nl. Op de eerste versie stond alleen één zogenaamde 'cold case', een onopgeloste moord die al enige tijd was uitgerechercheerd. Behalve een uitgebreide uitleg van de zaak vonden bezoekers toelichtingen met kaartjes, foto's en zelfs filmpjes. 'In de bedenkfase dachten we nog dat er nauwelijks bezoekers zouden komen, maar al gauw stroomden de reacties binnen', vertelt Smilda. De zaak, over de gewelddadige dood van een Utrechtse jongen in 1995, staat overigens nog steeds onopgelost op de site.

Sensatiezoekers

'Natuurlijk trekt onze site ook veel sensatiezoekers, maar daar hebben we bij het reguliere onderzoek ook mee te maken,' aldus Smilda. Het meest waardevol vindt hij de manier waarop bezoekers van de site het onderzoek op een heel ander spoor kunnen zetten: 'Wij kijken hier met tien brillen op naar zo'n zaak, maar dat zijn wel tien politiebrienen. Op internet buigen zich mensen uit alle lagen van de bevolking over een case, multidisciplinair dus eigenlijk. Bezoekers bedenken scenario's waar wij nooit eerder aan hadden gedacht.'

Inmiddels staan er meer zaken online, moorden, maar ook vermissingen en verkrachtingen. Er werden zelfs zaken aangedragen uit andere politieregio's, waar het initiatief van Smilda met grote interesse wordt gevolgd. Sinds kort staan er naast cold cases ook nieuwere zaken op de website. 'We hopen zo de "heterdaadkracht" te verhogen. Als we zaak uitgebreid op onze website zetten, krijgen we wel negenhonderd e-mails! Een goede uitzending bij "Opsporing verzocht" levert meestal rond de twintig tips op. Wij boren dan ook een extra categorie mensen aan: de jeugd. Jongeren zitten echt niet elke dinsdag voor de televisie om naar "Opsporing verzocht" te kijken. Maar ze zitten wel op internet...'

Smilda is nog lang niet klaar met het bedenken van nieuwe mogelijkheden. 'Ik ben een echte opsporingsfreak, dus ik blijf zoeken naar mogelijkheden om burgers te betrekken bij politieonderzoek. You Tube, Hyves... er zijn zoveel ontwikkelingen op het internet die interessant kunnen zijn. Er zitten in Nederland elf miljoen mensen op internet. Het moet toch mogelijk zijn hen te laten helpen bij ons politiewerk.'

TEKST > MARIJE SIETSMAN

FOTO > BERT JANSSEN

Inloggen op de dokter

Voor elk wisselwasje een afspraak maken met een arts? De zorg kan veel slimmer, vindt hoogleraar informatiemanagement Hans Wortmann. 'Meer en betere technologie, daar moeten we op inzetten.' Hij bundelde zorg-en-ictonderzoek onder de paraplu van I² Care In de Zernikeborg verrijst ondertussen een modelwoning voor de zorg van de toekomst.

HANS WORTMANN

De muren staan overeind, de deuren zijn afgehangen en de camera's geïnstalleerd. Het digitale hartslagmetertje voor de patiënt hangt al provisorisch aan een spijker aan de muur. Nu de rest van de inventaris nog, de bekabeling en de computers. Misschien nog een mooi stukje behang op de spaanplaatmuren en het experiment kan beginnen.

In de Zernikeborg, het computercentrum van de universiteit, wordt gebouwd aan een modelappartement voor de zorg van de toekomst. Hoe kunnen artsen en thuiszorginstellingen op afstand zorg leveren aan hun patiënten? Welke technologieën kunnen daarvoor worden ingezet? Die vragen proberen hoogleraar informatiemanagement Hans Wortmann en zijn collega's te beantwoorden. 'Eerst noemden we onze proefwoning

een lab,' vertelt Wortmann, 'maar de medici met wie we samenwerken, raakten in verwarring door dat woord. Voor hen was een laboratorium een ruimte met reageerbuisjes, bloed en petrischaaltjes. Nu noemen we het een mediaplaza.'

I² Care

Hoe noem je iets wat nog niemand ooit heeft gezien? Een project waar nog niemand ooit aan heeft gewerkt? Het probleem van de naamgeving laat zien hoe vernieuwend het is wat er in de Zernikeborg gebeurt. In de modelwoning werken bedrijfskundigen, artsen, technici en medewerkers van woningbouwverenigingen samen: partijen die normaal gesproken ver van elkaar af staan.

Wortmann: 'De zorg kan volgens ons een heel stuk slimmer georganiseerd worden. Elke zorggebruiker zal dat onderschrijven: voor elk wisselwasje moet je als patiënt een afspraak maken met je arts.' Informatie- en communicatietechnologie (ict) biedt in veel gevallen uitkomst, denkt Wortmann. Maar, dan moeten er wel nieuwe vormen van samenwerking tot stand komen. 'De bevolking vergrijsst en de provincie loopt leeg. Beter decentraler zorg, betere thuiszorg is een antwoord op belangrijke problemen waarmee we in de toekomst steeds meer te maken zullen krijgen. Meer en betere technologie, daar moeten we op inzetten.'

Vanaf begin 2008 wordt in de mediaplaza onderzocht hoe artsen en thuiszorginstellingen hun patiënten met behulp van camera's, op afstand afleesbare hartslag- en bloedsuikermetermetjes en andere technische snufjes zorg kunnen bieden. Maar de modelwoning is nog maar het topje van de ijsberg. Onder de paraplu van I² Care ('I too care') is de universiteit betrokken bij vele projecten op het snijvlak van zorg en ict. Wortmann is de belangrijkste drijvende kracht achter I² Care. 'Toen ik drie jaar geleden aan de RUG kwam werken, viel het me op dat er heel veel ict-gerelateerde onderzoeksprojecten waren,' vertelt hij. 'Maar als geheel stond het niet goed in de etalage. De buitenwereld wist er weinig vanaf, en ook intern wist men elkaar niet goed genoeg te vinden. Daarom heb ik een aanzet gegeven tot de oprichting van het ict-platform, dat alle ict-kennis bundelt. Een van de speerpunten van het platform is de zorg geworden. Omdat het niet alleen wetenschappelijk heel uitdagend is, maar ook maatschappelijk zeer relevant.'

Grote sleutelbossen

Een ander onderzoeksobject op het grensvlak van zorg en ict is sleutelbeheer. Wortmann: 'Thuishulpen met grote bossen sleutels op pad sturen is onpraktisch en onveilig. Instellingen hebben heel strikte protocollen op dat gebied. Want stel je voor dat er ingebroken wordt met een sleutel die bij een zorginstelling vandaan komt!' Met wetenschappelijke kennis over informatiemanagement en technologie kan de universiteit helpen. Wortmann: 'Op termijn kan misschien gewerkt worden met digitale sloten, of sloten die werken met biometrische gegevens. Wij willen onderzoek doen op dat vlak. Zo helpen we zorginstellingen verder.'

Maar binnen I² Care wil de universiteit niet alleen haar kennis beschikbaar stellen en uitwisseling van kennis stimuleren. Wortmann ziet ook een rol voor de universiteit als onafhankelijke onderzoekende partij bij bestaande samenwerkingsverbanden. Die rol vervult de faculteit Economie en Bedrijfskunde binnen de stichting Koala, die zorg levert waarbij patiënten via een videocamera contact kunnen leggen met de thuiszorg, en andersom. Verzekeraar Menzis, Thuiszorg Groningen en KPN hebben de dienst samen ontwikkeld, en er maken al bijna duizend patiënten gebruik van. Wortmann: 'Wij onderzoeken vanuit een neutrale positie of het project de beoogde resultaten oplevert. Wij zijn onafhankelijk, we zitten tussen de patiënt en de zorgaanbieder in.'

Zorg als groeimarkt

Studenten economie en bedrijfskunde die voor hun onderzoek bij oude, zieke mensen op visite gaan in de provincie – is dat wel 'cool' genoeg? 'Jazeker is het sexy onderzoek,' reageert Wortmann lachend. 'Bij colleges over nieuwe ict-toepassingen komen ook I² Care -projecten aan de orde, en studenten zijn zeer geïnteresseerd. Ik heb al een heel rijtje afstudeerders gehad die zich met de zorg bezighielden.' Studenten willen hun kennis graag praktisch inzetten, meent Wortmann, en ze zien ook in dat de zorg een 'groeimarkt' is. Wortmann: 'Op het moment onderzoekt een van mijn studenten hoe je kunt controleren of patiënten ook daadwerkelijk de medicijnen innemen die worden voorgeschreven. Heel belangrijk binnen decentrale zorg natuurlijk. Ik heb eigenlijk nog geen idee in welke richting de student de oplossingen zou kunnen zoeken, dat maakt het een spannend project.'

Groningen

Groningen is zeer geschikt voor onderzoek op het snijvlak tussen zorg en ict, vindt Wortmann. 'Ik woon nog maar een paar jaar in de stad, dus ik vind dat ik dat mag zeggen. Groningen is overzichtelijk, je komt gemakkelijk in contact met partners als het UMCG en de thuiszorg en er zitten volop ict-bedrijven in de stad, waarmee we als universiteit kunnen samenwerken.'

Wortmann staat op, loopt naar zijn computer en tovert een schema tevoorschijn van het ict-netwerk dat de zorg van de toekomst moet gaan ondersteunen. De patiënt zit in een web met én zijn arts én zijn verzekeraar én de AWBZ én zijn gemeente én zijn apotheek. Wortmann wil de software-architectuur ontwerpen voor de informatieoverdracht tussen de computersystemen van al die partijen.

Is dat nou geen overambitieuze plannenmakerij? De dossieroverdracht tussen twee artsen in één ziekenhuis is toch vaak al lastig genoeg? Wortmann: 'Ambitieuze? Ja. Overambitieuze? Nee, volgens mij niet. Als je tien jaar geleden had gezegd dat alle Nederlanders op het internet aangesloten zouden zijn, dan hadden ze je uitgelachen. En kijk nu eens hoe ver we zijn! Pas maar op, we gaan nog heel wat ontwikkelingen meemaken in de ict, en dus ook in de zorg.'

www.rug.nl/ictplatform/12care

TEKST > RALPH AARNOUT

FOTO > FRANK MULLER

Het nieuwe jaar breekt aan en dus is het tijd voor goede voornemens. Bijvoorbeeld lid worden van een alumnivereniging en meedoen aan een van de vele activiteiten die worden georganiseerd voor en door alumni. Op www.rug.nl/alumni vindt u een overzicht van alle verenigingen.

Studiosi Mobilae

Bent u al COS-lid van Studiosi Mobilae? De studievereniging van Bewegingswetenschappen, Studiosi Mobilae, nodigt oud-studenten Bewegingswetenschappen uit om COS-lid (Contact Oud Studenten) te worden. Als COS-lid van Studiosi Mobilae krijgt u twee keer per jaar de 'In BW'ging', het verenigingsblad voor oud-studenten, en ontvangt u de almanak. In april wordt er een COS-dag georganiseerd, waarbij u tijdens een activiteit en een etentje uw oude collega-studenten weer tegen het lijf kunt lopen. Lid worden? Stuur dan een e-mail naar bestuur@studiosimobilae.nl, en we nemen contact met u op.

Internationaal forum ISCOMS (bio)medici

Van **3 tot 6 juni 2008** vindt voor de 15e keer het International Student Congress Of Medical Sciences (ISCOMS) plaats in het Universitair Medisch Centrum Groningen (UMCG). Het is een bruisend internationaal forum dat veelbelovende, (bio)medische studenten de kans geeft hun wetenschappelijke onderzoek te presenteren. Daarnaast is er een brede selectie aan workshops, debatten en lectures met onder meer Nobelprijswinnaar prof. dr. Günter Blobel. Wilt u zelf een presentatie houden (de deadline voor opgave is 15 februari) of het congres bijwonen? Kijk dan op www.iscoms.com voor meer informatie.

Tweede lustrum Alfi

Alfi, de enige alumnivereniging filosofie in Nederland met een dispuut, viert op **zaterdag 8 maart 2008** haar tweede lustrum. Na de algemene ledenvergadering is er een openbare lezing van prof. dr. T.A.F. Kuipers, met als titel 'Filosoferen over begrippen, intuïties en paradoxen' en zal de lustrumbundel 'Alfi Wijsgerige Miniaturen' worden gepresenteerd. Deze bundel bevat interessante filosofische bijdragen van Alfileden. Tot slot is er gelegenheid na te praten bij een drankje en een hapje. Plaats: Filosofisch Instituut, Oude Boteringestraat 52. Informatie over het programma is te vinden op www.filosofiegroningen.nl.

Grote Steden Borrel KNCV

De KNCV is een beroepsvereniging voor iedereen die betrokken is bij chemie, life sciences en proces-technologie. De onderafdeling Jong KNCV, voor leden tot 36 jaar, organiseert op **10 januari 2008** om 20.00 uur de traditionele Grote Steden Borrel, ditmaal in Café Louis XV te Groningen. Op het programma staat een lezing van prof. dr. Gert Holstege over de Centrale Zenuwstelsel Controle van Sex-Liefdeschemie. Meer informatie over de Grote Steden Borrel is te vinden op www.jong.kncv.nl.

BRUG & VERAFF

Op dinsdagavond **15 januari 2008** houden Riens Abma (Eumedion) en Jaap van Manen (RUG/PWC) een lezing met als thema 'Oorzaken en gevolgen van aandeelhoudersactivisme bij Nederlandse beursgenoteerde ondernemingen'. Voor meer informatie en de locatie: kijk op www.rug.nl/feb/alumni.

Alumnibijeenkomst Engels

De Alumnivereniging van Engelse Talen en Culturen organiseert in 2008 een reünie voor de cohorten 1995-2005. Studeerde u in die periode Engels aan de RUG, dan bent u op **29 maart 2008** van harte welkom tussen 2 en 5 uur in Café de Keyzer aan de Turftorenstraat 4 in Groningen. Voorafgaand aan het informele gedeelte aan de bar, waar u herinneringen kunt ophalen met studiegenoten en docenten van toen, wordt u teruggevoerd in de tijd door de spreker van die middag, dr. Wander Lowie. Aanmelden kan nu al via j.p.m.jansen@rug.nl. Meer informatie volgt via een mailing en in het alumniblad Anglophile.

Romanesque

Dringend gezocht: nieuwe bestuursleden Romanesque! Hebt u Romaanse Talen en Culturen, Frans, Spaans of Italiaans gestudeerd en vindt u het ook belangrijk dat de alumnivereniging Romanesque haar activiteiten blijft organiseren. Word dan bestuurslid! Het kost niet veel tijd en u hoeft niet in Groningen te wonen. Kijk voor meer informatie op www.romanesque.nl of mail naar info@romanesque.nl.

Alumni Netwerk RUG groeit

Het Alumni Netwerk, de e-community voor oud-studenten van de RUG, groeit. Steeds meer alumni loggen in op deze nieuwe service van de RUG en laten elkaar weten hoe het hen sinds de studie is vergaan. Wilt u ook lid worden? Meldt u dan aan via www.rug.nl/alumni.

Op uw eigen profielpagina kunt u informatie plaatsen over uw werk en studie.

Meer informatie of aanmelden? www.rug.nl/alumni > alumni services > e-mail for life/Alumni Netwerk

En via de uitgebreide zoekfunctie vindt u oud-studiegenoten terug, die u vervolgens een bericht kunt sturen.

Sinds kort biedt het Alumni Netwerk ook de mogelijkheid om vacatures en stageplekken te plaatsen of te zoeken. Daarnaast kunt op het forum discussies starten en op het prikbord algemene berichten plaatsen.

Naast toegang tot het Alumni Netwerk krijgt u een levenslang alumnus e-mailadres.

Ook na het afstuderen blijven veel alumni zich inzetten voor de universiteit. Lammert Doedens (geschiedenis 1989) geschiedenis vertelt over zijn betrokkenheid.

Lammert Doedens (46) is in het dagelijks leven leraar geschiedenis aan het Dr. Nassau College Midden-Drenthe, maar de afgelopen maanden is hij in zijn vrije tijd druk bezig geweest met de organisatie van de eerste alumnidag geschiedenis. De komst van een eigen alumnivereniging was het gezamenlijke initiatief van het bestuur van de opleiding en de studieverenigingen Ubbo Emmius en de stichting Historici in Toekomstperspectief. Lammert is op de eerste bijeenkomst gekozen tot voorzitter.

'Ik heb van mijn eigen studie enorm genoten. En dat kwam vooral door de sfeer die er op het instituut heerste. Er was een nauwe band tussen ons, studenten, en de docenten, die ons respecteerden en stimuleerden. Ik denk dat dit een ervaring is die veel oud-studenten hebben. Voor mij is het ook altijd vanzelfsprekend geweest om na mijn studietijd contact te houden en ik wipte af en toe binnen voor een praatje met de mensen van het bureau en met docenten. Gezelligheid en een reüniegevoel zullen belangrijk zijn voor de nieuwe club, maar ik verheug me het meest op de inhoudelijke wisselwerking. Ik verwacht boeiende discussies tussen afgestudeerden en de huidige generatie studenten en docenten. Alumni zijn op allerlei interessante plekken in de maatschappij terechtgekomen en brengen zo een schat aan ervaring en kennis mee. En andersom kunnen zij weer bijgepraat worden over de nieuwste ontwikkelingen binnen het vak geschiedenis. Zelf zal ik niet nalaten mijn enthousiasme voor het leraarschap uit te dragen.'

Dinosauriërs in Hortus Haren

De Hortus Haren herbergt deze winter de grootste tentoonstelling van Chinese dinosauriërs die ooit buiten China te zien is geweest. Onder de skeletten en botten bevinden zich enkele zeer unieke stukken, zoals het 24 meter (!) lange skelet van de grootste plantenetende dinosaurius van Azië. Of een geheel complete schedel van een *Yangchuanosaurus*, het Chinese equivalent van een *Tyrannosaurus rex*. Ook te bewonderen zijn de fossielen van gevederde dinosauriërs, pas recentelijk ontdekt als evolutionaire schakel tussen dinosauriërs en vogels. In de tuinen van de Hortus staan levensechte dinosauriërs die bewegen en brullen, waardoor het lijkt alsof de bezoeker zelf in de prehistorie is aangeland.

www.hortusharen.nl

EASY LIVING
LINTELOO LAB
LINTELOO

GISPEN 413 R
W.H. GISPEN
DUTCH ORIGINALS

TULIP
JEFFREY BERNETT
B&B ITALIA

SIMON
BOREK SIPEK
DRIADE

INVERKOOP

VAN 13 DEC T/M 5 JAN INverkoop bij Vos Interieur, drie fantastische actieweken rond de jaarwisseling, groot aantal topmodellen tegen INverkooprijzen. Alles nieuw, in de uitvoering die u wilt. Kijk voor meer informatie over de INverkoop-collectie, openingstijden en bereikbaarheid op www.vosinterieur.nl.

LAAN CORPUS DEN HOORN 100 9728 JR GRONINGEN
T +31 (0)50 5 244 244 WWW.VOSINTERIEUR.NL

Voorjaarsdinners alumni 2008

Traditiegetrouw organiseert de RUG ieder voorjaar alumnidiners. Dit jaar worden de diners gehouden op de Allersmaborg te Ezinge, het Alumnihuis van de universiteit. Ze zijn op drie verschillende data: **donderdag 27 maart, woensdag 2 april en donderdag 10 april 2008**. Voor wie de reis naar Groningen te ver vindt, kan zich inschrijven voor het Voorjaarsdiner dat op donderdag 27 maart in de 'Commanderij van Sint Jan' te Montfoort gegeven wordt.

U bent samen met uw partner of een andere introducté van harte welkom. In een informele sfeer ontmoet u andere alumni en bestuurders van de universiteit. Tussen de gangen van het diner kunt u genieten van twee voordrachten over het thema 'innovatie'. De bijeenkomsten starten om 18.00 uur en eindigen rond 22.30 uur.

Deelname aan het Voorjaarsdiner kost € 55,- per persoon (€ 50,- voor alumnipashouders). Meer informatie over het programma is te vinden op www.rug.nl/alumni. Daar vindt u ook het formulier waarmee u zich per e-mail voor een van de diners kunt opgeven.

Het contactadres is:
Afdeling Alumnirelaties en Fondswerving
Postbus 72
9700 AB Groningen
050-3637595
alumni@rug.nl

Aart Bosman Prijs

De Aart Bosman Prijs 2006-2007, voor het proefschrift dat het beste bijdraagt aan de verankering, verbreiding of vernieuwing van de discipline Bestuurlijke Informatiekunde, is uitgereikt aan dr.ir. JA Sassenburg voor zijn proefschrift *Design of a methodology to support software release decisions. Do the numbers really matter?* De prijs is een eerbetoon aan Aart Bosman, van 1968-1995 hoogleraar bedrijfseconomie en pionier op het gebied van de Bestuurlijke Informatiekunde en is mogelijk gemaakt dankzij een schenking van alumnus Gezinus Hidding aan het Ubbo Emmius Fonds van de RUG.

Elisa Scholte (28) studeerde van 2000 tot 2007 Transculturele Pedagogiek in Groningen. Sinds 2005 woont ze met haar Iraanse vriend en hun twee dochters in Isfahan, Iran.

Isfahan lijkt op Groningen

op basis van het onderwijs zou vermoeden. Engels is erg populair; de taalinstututen schieten als paddestoelen uit de grond. Het liefst willen ze allemaal een Amerikaans accent, dat vinden ze stoerder.'

Maar moet je op je woorden letten?

'Ik heb niet zoveel te verbergen, maar soms denk ik bij mijn dochters: "zeg dat maar niet op school". Sommige Iraniërs hebben twee gezichten; voor thuis en in het openbaar. Het land leeft al een halve eeuw onder dictatuur, een leugentje om bestwil is heel normaal. Ik vind dat niet leuk, ik wil niet dat mijn dochters als standaardmechanisme de waarheid een draai geven.'

Dus je bent goed geïntegreerd?

'Ja. Ik kook bijna elke dag Iraans. Deze week heb ik nog vijf kilo verse dille van het veld gekocht om zelf schoon te maken en te drogen, zoals het een goede Iraanse vrouw betaamt. Mijn dochters weten niet eens wat stampot is, merkte ik laatst tot mijn schrik!'

Wat mis je uit Nederland?

'De meertjes. Ik houd van water en varen. Dat is hier beperkt. En dat je gewoon in de kroeg kan gaan hangen. Ik deed het bijna nooit in Nederland, maar het kon wel. En ik mis diepgaande gesprekken zonder taalbarrières. Mijn Farsi is wel aardig voor op straat, maar bij discussies haak ik vaak halverwege af.'

Heimwee?

'Natuurlijk heb ik af en toe een melancholische bui. Als ik twee, drie dagen geen internet of televisie heb, vind ik het niet zo leuk meer. Maar ik merk ook dat mijn partner en ik naar elkaar toe zijn gegroeid. Je staat samen tegenover de Iraanse samenleving, met al zijn eigenaardigheden. Daar kun je samen over lachen.'

En wat doe je met kerst?

'Vorig jaar hebben we helemaal geen kerstmis gevierd. Ik was zelfs geïrriteerd over de kerstprogrammering op de Nederlandse satellietzender. Ik wil gewoon politseries als *Witse* of *Spangen* kijken, geen kerstpecial. Maar dit jaar gaan we het wel vieren, met een Zweeds-Iraanse familie hier in Isfahan.'

Voor meer over Elisa Scholte's leven in Isfahan, zie haar weblog: Elisascholte.wordpress.com.

TEKST > ROGER COHEN

Hoe ben je terechtgekomen in Isfahan?

'Twee jaar geleden wilde ik stage lopen in het buitenland. Omdat mijn vriend uit Iran komt, zijn we in 2005 met onze twee dochters vertrokken naar Isfahan. Daar heb ik stage gelopen aan de universiteit. Daarna heb ik hier mijn scriptie geschreven, over de islamisering van het Iraanse onderwijs sinds de revolutie in 1979. Afgelopen september heb ik in Groningen mijn bul gekregen. Nu wil ik aan het werk als freelance publicist en onderzoeker.'

Hoe is Isfahan?

'Isfahan heeft twee miljoen inwoners, maar de sfeer is een beetje als in Groningen: gemoedelijk en provinciaal. Er is veel cultuur, de stad heeft veel monumenten en prachtige bruggen.'

Is het moeilijk om in zo'n antiwesters land te leven?

'Je merkt geen enkele vijandigheid. Iraniërs staan juist positief tegenover westerlingen. Ik word soms gek van de nieuwsgierigheid, iedereen wil een praatje maken. Uit mijn scriptie bleek ook dat studenten helemaal niet zo antiwesters zijn als je

Leren stopt niet na je studententijd. Life Long Learning is essentieel voor continue ontwikkeling. AOG Contract-onderwijs speelt hierop in door samen met de RUG diverse opleidingen aan te bieden. RUG-alumni die zo'n opleiding hebben gevolgd, vertellen in deze rubriek over studeren, motivatie en carrière. Albert Jan Jongsma (38) is zelfs bezig met een tweede leergang. Eerst volgde hij de Business Strategy Course en dit najaar is hij begonnen aan Bestuurlijk Leiderschap.

Albert Jan Jongsma is werkzaam als Corporate Vice President Legal & M&A bij USG People in Almere, een organisatie gericht op het aanbieden van flexibele arbeid en andere diensten op het gebied van onder meer human resources en opleidingen. Alex Mulder richtte het bedrijf in 1972 op onder de naam Unique Uitzendburo. Inmiddels vallen verschillende algemene en specialistische labels onder de naam USG People, zoals Content, Secretary Plus, Start People en ASA Student. Het is een jong, informeel bedrijf dat razendsnel groeit, vertelt Jongsma: 'Het lijkt totaal niet meer op het bedrijf waar ik twaalf jaar geleden ben begonnen. We hebben meer dan 1600 vestigingen in Europa, zo'n 9000 eigen medewerkers en 160.000 flexwerkers per dag en hebben een omzet van meer dan 3,5 miljard euro.'

Advocaat

Zijn wortels liggen in Friesland. Hij zat in Leeuwarden op het atheneum en wist vlak voor zijn eindexamen nog steeds niet wat hij wilde gaan doen. Totdat er juridisch iets opmerkelijks in

Academie voor Management

TEKST > MARJAN BROUWERS

FOTO > BERT JANSSEN

‘Leren is leuk: te weten komen wat je eerst niet wist.’

zijn familie gebeurde. 'Dat kan toch niet?' dacht ik. Daar moet iemand iets aan doen! "Nou," zei mijn vader, "dan moet je advocaat worden." Dus ben ik rechten gaan studeren. Ik kwam met twee Friezen in een geweldig huis in de Dirk Huizingastraat terecht. Zes fantastische jaren gehad, we zien elkaar nog steeds.' Hij deed Privaatrecht met de aantekening Advocatuur en daarna nog een cursus Adviseur Bedrijfsrecht. 'Om iets extra's achter de hand te hebben. Toen ik in 1994 afstudeerde, solliciteerde je nog met 200 man op één baan. Dus schreef je heel wat brieven. In die tijd woonde mijn vriendin Monique in Almere en ik nog in Groningen. Elk weekend reisden we op en neer en dat waren we meer dan zat. Dus toen Monique in een plaatselijk krantje van Almere een vacature voor een juridisch medewerker bij, toen nog, Unique International in Almere vond, zagen we dat wel zitten. Ik dacht, ach wat maakt een brief extra uit en ik kan altijd weer weg. Maar het klikte meteen. Ik zit er nog steeds en met veel plezier.'

Iets zinnigs

Binnen USG ging het snel. Hij werd bedrijfsjurist en een paar jaar later vroeg Raad van Bestuur-lid Leo Houwen of hij directiesecretaris wilde worden. 'Ik dacht eerst dat hij van mij wilde horen wie geschikt zou zijn voor die functie, maar hij vroeg dus of ik het zelf wilde gaan doen. Leuk, maar ook best spannend. Toen ik vroeg welke bijdrage van mij tijdens de bestuursvergaderingen werd verwacht, zei hij: "Van iedereen die wij voor onze vergaderingen uitnodigen verwachten we een inhoudelijke bijdrage. Zolang het maar iets zinnigs is!" Met die bijdragen kwam het wel goed, getuige het feit dat Jongsma zich samen met de CFO ging bezighouden met de juridische en financiële kanten van overnames en fusies. 'Ik heb er inmiddels zo'n vijftig begeleid. En ben toetreden tot het bestuur.'

Etiket

Ondertussen was Jongsma weer aan de studie gegaan. 'Ik merkte dat je als jurist toch een beetje een etiket op je voorhoofd hebt. Alsof je alleen van de punten en komma's bent. En zo zit ik helemaal niet in elkaar. Ik ben juist geïnteresseerd in het grotere geheel. Daarom ben ik mijn MBA gaan halen en dat is mij goed bevallen. De studielast viel erg mee en ik vond het heerlijk om mijn vleugels intellectueel uit te slaan. Ik kan het echt iedereen aanraden om te blijven leren.' Hij studeerde vlot af, net op tijd voor de komst van de tweeling Jasper en Charlotte.

Fantaseren

Vorig jaar besloot hij dat hij weer iets nieuws wilde leren. 'Ik vroeg me wel af of dat zou gaan lukken met twee kleintjes in huis, maar ook dat is mij meegevallen.' Hij koos voor de Business Strategy Course van de Academie voor Management. 'Ik ben elke dag bezig met strategische keuzes. Het is leuk om over strategie na te denken en te fantaseren, maar een academische onderbouwing is toch wel belangrijk. Strategie is geen exacte wetenschap, maar je kunt niet alles op je buikgevoel doen. Verder wilde ik geen tweedaagse cursus en dan met een ordner naar huis. Ik wilde meer diepgang en dat kreeg ik bij de Academie voor Management.' De Business Strategy Course was een combinatie van managementtheorie en inspiratie, vindt hij. 'Van kern-docent Philip Wagner heb ik bijvoorbeeld veel geleerd. De docenten lieten je steeds de andere kant van zaken zien. Soms heel gechargeerd of juist vanuit een totaal andere invalshoek. Zo leer je problemen te doorgronden en vraagstukken te analyseren. Je ziet dingen in een andere context en je krijgt hulpmiddelen aangereikt om vraagstukken op te lossen. Dat komt mij goed van pas bij de strategische keuzes die ik moet maken als wij acquisities overwegen. Wat zijn de strategische implicaties van die keuzes? Door deze leergang kan ik dit soort vraagstukken nog beter overzien.'

Meer reflectie

Bestuurlijk Leiderschap is de tweede leergang die Jongsma volgt. 'Ik heb van deze leergang nog maar één module gehad, dus kan ik er nog niet heel veel over vertellen. Het gaat erom dat je leert wat voor soort manager je bent en hoe je omgaat met mensen. Hoe haal je het maximale uit je team, bijvoorbeeld. Ook leer je jezelf beter kennen. Volgens mijn vrouw Monique heb ik weinig geduld. Ik wil alles altijd doen alsof het een militaire operatie is en zo gaat het niet in het echte leven, zegt zij wel eens. Het is waar dat ik snel beslissingen wil nemen. Het is soms goed om iets meer tijd voor reflectie te nemen, dat kan ik wel inzien. De locaties die Academie voor Management uitkiest, zijn in ieder geval rustgevend genoeg om even weg van alles te zijn en dus te reflecteren op wat je hebt geleerd.' Voor Jongsma vormen beide leergangen een onderdeel van de opleiding om de titel Master of General Management te halen. In welk tempo dat zal gaan, laat Jongsma vooral van de ontwikkelingen op zijn werk afhangen. 'We zien wel even hoe het gaat. Tot nu toe bevalt het me allemaal heel goed.'

De eerstvolgende editie van Business Strategy Course start wo 16 april 2008 en van Bestuurlijk Leiderschap op ma 31 maart 2008.

INFORMATIE BIJEENKOMSTEN

di 15 januari 2008

Talent en Organisatieontwikkeling

do 17 januari 2008

Merkmanagement

do 17 januari 2008

HR-Strategie

do 24 januari 2008

Bestuurlijk Leiderschap

do 14 februari 2008

Business Strategy Course

do 21 februari 2008

Strategic Business

Development

STARTDATA

ANDERE LEERGANGEN

di 5 februari 2008

Verandermanagement

do 13 maart 2008

Strategisch Klantwaarde

Management

di 1 april 2008

HR-Strategie

di 8 april 2008

Talent en Organisatieontwikkeling

do 17 april 2008

Merkmanagement

wo 23 april 2008

Strategic Business

Development

VOOR MEER

INFORMATIE

Tel (050) 316 21 15 of

www.academievoor

management.nl

Aanwinsten

Sinds de stichting in 1614 heeft de Groningse universiteit de traditie dat emeriti-hoogleraren hun portret aanbieden aan de alma mater.

H. Tolhoek †
Theoretische natuurkunde
(1959-1988)
door Tijn Roebroek

A.F. Kalverboer
Experimentele klinische
psychologie (1974-1996)
door Flip Gaasendam

S.R. Pottasch
Astrofysica (1963-1997)
door Marcel Duran

N.M.J. Schweitzer
Oogheelkunde (1967-1987)
door Dorine Kuiper

Inlichtingen over schenking van portretten: prof.dr. G. Boering, tel. (050) 541 64 83 of gtboering@hetnet.nl. Meer afbeeldingen vindt u op www.rug.nl/museum.

Tenzij anders vermeld beginnen oraties om 16.15 uur. Inlichtingen: mw. Ingrid Schut-Houwen, tel. (050) 363 52 90

MEDISCHE WETENSCHAPPEN

15 januari 2008
mw. prof.dr. M. Özcan
klinische tandheelkundige biomaterialen

12 februari 2008
prof.dr. B.F.A.M. van der Laan
keel-, neus- en oorheelkunde

18 maart 2008
prof.dr. R.J. Porte
chirurgie, i.h.b. de hepato-pancreato-biliaire chirurgie en levertransplantatie

GODGELEERDHEID EN GODSDIENSTWETENSCHAP

22 januari 2008
prof.dr. A.F. Sanders
godsdiensfilosofie, i.h.b. de filosofie van de hedendaagse multireligieuze samenleving

RECHTSGELEERDHEID

29 januari 2008
prof.dr. G.J. Vonk
sociaalzekerheidsrecht

WISKUNDE EN NATUURWETENSCHAPPEN

19 februari 2008
prof.dr. W.T. Stam
mariene moleculaire fylogenetica

26 februari 2008
mw. prof.dr. J.M.A. Scherpen
discrete technologie en productie automatisering

LETTEREN

4 maart 2008
prof.dr. J.W. Renders
geschiedenis en theorie van de biografie

ECONOMIE EN BEDRIJFSKUNDE

11 maart 2008
prof.dr. R.T.A.J. Leenders
bedrijfskundige, i.h.b. netwerken in markt- en productinnovatie

1 april 2008
prof.dr. G.S. van der Vegt
work and organizational psychology in business and economics

Wijzigingen voorbehouden.

22e jaargang
4e nummer/december 2007
ISSN 0921-1721

Broerstraat 5 is een gratis kwartaal magazine voor alle afgestudeerden en gepromoveerden van de Rijksuniversiteit Groningen, inclusief oud-cursisten van de Academische Opleidingen Groningen. *Broerstraat 5* wil ertoe bijdragen dat het contact tussen de universiteit en iedereen die daar onderwijs heeft gevolgd in stand blijft en zo mogelijk intensiever wordt. Heeft u opmerkingen of ideeën? Laat het ons weten!

Redactieadres

Redactie Broerstraat 5
Postbus 72
9700 AB Groningen
Telefoon (050) 363 52 36
redactieB5@rug.nl

Redactie

Fenneke Colstee-Wieringa
Gert Gritter
Franck Smit
Marjo Smit
Bert Wolfkamp

Hoofdreductie

Fenneke Colstee-Wieringa

Research

Marjo Smit

Internet

www.rug.nl/alumni

Ontwerp en lay-out

In Ontwerp, Assen

Druk

Thieme Rotatie, Zwolle
Oplage 62.000

Adreswijzigingen

De RUG hecht veel waarde aan contact met oud-studenten. Conform de Wet Bescherming Persoonsgegevens gaat de universiteit zorgvuldig met adresgegevens om. Indien u wijzigingen wilt doorgeven of contact niet op prijs stelt, dan kunt u zich wenden tot:

Alumni relaties RUG

Rijksuniversiteit Groningen
Postbus 72
9700 AB Groningen
Telefoon (050) 363 77 67
alumni@bureau.rug.nl

Wat heeft Geert Sanders met het Eric Bleumink Fonds

Bij mijn afscheid in september als directeur fondsenwerving van het Ubbo Emmius Fonds kreeg ik een geweldig cadeau. Bijna zesduizend euro was door relaties, kennissen en vrienden overgemaakt aan het Eric Bleumink Fonds, naast de zesentwintighonderd euro die via studentenacties binnenkwamen. Voor mij het bewijs dat voor een goed project velen bereid zijn om iets terug te doen voor hun universiteit. Want zo'n donatie is niet alleen een verrijking voor de studenten die een beurs krijgen, maar ook voor onze alma mater.

Het *Eric Bleumink Fonds* van de RUG verstrekt beurzen aan talentvolle studenten en onderzoekers uit ontwikkelingslanden. Het fonds, opgericht in mei 2000, heeft een bestuur onder leiding van de Rector Magnificus. Voor het werven van het geld zorgt het Ubbo Emmius Fonds. Voor meer informatie over donaties, schenkingen en legaten:

ERIC BLEUMINK FONDS
RIJKSUNIVERSITEIT GRONINGEN
POSTBUS 72, 9700 AB GRONINGEN
TEL. +31 (0)50 363 75 95
BLEUMINKFONDS@RUG.NL
WWW.RUG.NL/EBF

ABN AMRO GRONINGEN
REKENINGNR. 56.30.98.961
T.N.V. STICHTING UBBO EMMIUS FONDS
INZAKE ERIC BLEUMINK FONDS

Eric Bleumink Fonds

RUG-Winkel

Rode en witte wijn
Nieuwe wijn in nieuwe huisstijl! Voor de kerstdagen deze heerlijke RUG-huiswijn. Zowel rode als (droge) witte.
Prijs € 6,95

Bulbeer
Leuk aandenken aan de RUG, als afstudeercadeautje voor elke kersverse alumnus.
Prijs € 9,95

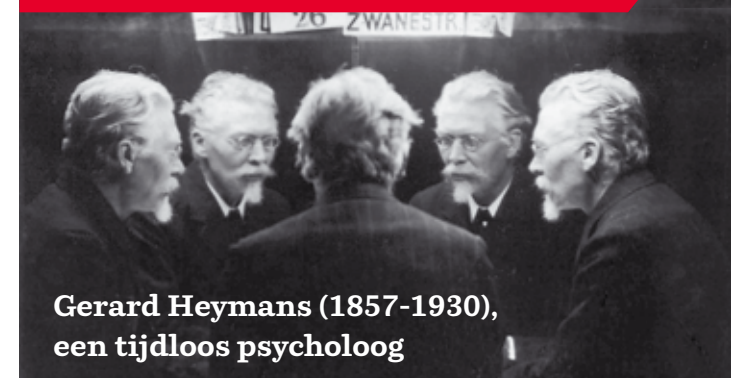

Stropdas
Fraaie stropdas in de nieuwe RUG-kleuren. Speciale alumniprijs:
Prijs € 11,95

Kom kijken
RUG-Winkel
Oude Kijk in 't Jatstraat 39
www.rug.nl/winkel

Bestellen
T (050) 363 27 00
F (050) 363 72 00
E rugwinkel@bureau.rug.nl

Universiteitsmuseum

Gerard Heymans (1857-1930), een tijdloos psycholoog

Dit jaar is het 150 jaar geleden dat de Groningse hoogleraar wijsbegeerte en zielkunde Gerard Heymans werd geboren in het Friese Ferwerd. Hij is de grondlegger van de moderne psychologie in Nederland. In Groningen leeft zijn naam voort in het Heymans Instituut, in de Heymanszaal in het Academiegebouw en in de Heymanslaan. De tentoonstelling laat het leven en werk van Gerard Heymans. Bezoekers kunnen zelf een karaktertest afnemen op de computer aan de hand van de 'kubus van Heymans'.
TOT MEDIO FEBRUARI 2008

Universiteitsmuseum
Oude Kijk in 't Jatstraat 7a
Groningen
www.rug.nl/museum

Openingstijden
di t/m zo van 13.00 - 17.00 uur
niet op feestdagen
toegang € 2,50

Van de echte-
lieden in de
pastorie van
Ten Boer is
hij gelovig,
zij niet. Ze
ontmoetten
elkaar bij een
dispuut van
de Faculteit
Godgeleerd-
heid en Gods-
dienstweten-
schap, waar
ze beiden
studeerden.

BERTJAN VAN DE LAGEMAAT (27)

STUDIE > Godgeleerdheid van 1998 tot 2006

WERK > predikant in Ten Boer

HUIS > pastorie van de Hervormde gemeente van Ten Boer

HUISSHOUDEN > getrouwd met Talitha Frohn, de andere helft in deze Achteraf

BRUTO MAANDSALARIS (TRAKTEMENT) > 2000 euro o.b.v. 30 uur per week (exclusief diverse onkostenvergoedingen)

‘Als kleuter speelde ik domineetje. Ik stond met het liedboek midden in de kamer. Toch wou ik bij het begin van mijn studie niet per se dominee worden. Het was natuurlijk niet zo’n cool beroep. Ik dacht meer aan ontwikkelingshulp of zo. Na mijn doctoraal deed ik wel de kerkelijke opleiding. Na mijn afstuderen ben ik invaldocent godsdienstpedagogiek geweest op de universiteit, ik heb les gegeven op basisscholen, deed invalpreekbeurten. Op mijn vrijgezellenfeest tipte een vriendin me dat er een advertentie stond in *Kerkinformatie*, het blad van de PKN. Ten Boer zocht een predikant. Ik solliciteerde en ze wilden me horen. Er werd een preekbeurt geregeld in de kerk van Huizinge. Preken is niet mijn zwakke punt, maar met het voorbereiden van die preek was ik wel extra lang bezig. Op 2 juli vorig jaar ben ik bevestigd. Ik heb een roeping, ja, maar niet zo eentje met een stem uit de hemel. Het is meer de ontdekking dat ik voor dit beroep op de wereld ben gezet. Als predikant heb je een zijnsberoep, net als een dokter. Maar dag en nacht beschikbaar zijn wordt gelukkig niet meer gevraagd. Ik werk dertig uur, op duidelijk afgeschermdedagdelen. Natuurlijk vraag ik buiten die uren in de rij van de supermarkt aan iemand die zijn moeder heeft verloren hoe het gaat, maar dat noem ik niet direct werk. Zo’n baan kun je niet zomaar, ik moet zeker nog groeien. Levenservaring helpt. Nou, dat komt vanzelf. Maar ik merk nu al dat het werk me steeds beter afgaat. Ik word vrijer, durf af te wijken van het gebruikelijke. Een voorbeeld? De nieuwe Bijbelvertaling bestaat precies drie jaar. In de kindernevendienst heb ik kinderen de bijbel laten versieren. Ze droegen hem binnen terwijl iedereen uit volle borst “Er is er een jarig” zong. Zoiets had ik in het begin nooit gedurfd.’

TALITHA FROHN (27)

STUDIE > Godsdienstwetenschap van 1999 -2004

WERK > straatpastor en geestelijk verzorger voor daklozen en ouderen

HUIS > pastorie van de Hervormde gemeente van Ten Boer

HUISSHOUDEN > getrouwd met Bertjan (27), de andere helft in deze Achteraf

BRUTO MAANDSALARIS > 3211 euro (40 uur)

‘Ik ben niet kerkelijk opgevoed, en kan me niet voorstellen dat ik me snel christen zou noemen. Ik heb een open spirituele houding. De studie Godsdienstwetenschap in Groningen bevatte van alles wat mij interesseerde: ethiek, geschiedenis, psychologie. Eigenlijk heb ik hem gekozen om mezelf te beschermen dat ik nog eindeloos verder zou gaan kijken. Ik ben namelijk een enorme twijfelaar. Ik koos de afstudeervariant geestelijke verzorging. Ik heb twee banen. Drie dagen per week ben ik geestelijk verzorger in de drie verzorgingshuizen van Woonzorgcentrum Westerkwartier. Twee dagen werk ik als straatpastor in Groningen op de Open Hof, een oecumenisch pastoraal centrum voor dak- en thuislozen en verslaafden. Ik zit er in de huiskamer tijdens inloopen, of ik zoek de daklozen op, op de vindplekken in de stad. Het voeren van gesprekken is de hoofdmoot van beide banen. Eerst dacht ik dat ik in gesprekken voortdurend tot de kern moet komen, dat het diepzinnig moet zijn. Nou, ik ben er snel achter gekomen dat dat onzin is. Negenennegentig procent van de gesprekken gaan over de kwaliteit van de koffie of zo. Ik heb misschien de spitsvondigheid om dingen op een rij te zetten en goede vragen te stellen, maar iemand anders bepaalt of ik tot zijn kern mag komen. Als dat gebeurt, ervaar ik het als een cadeau. Het is niet iets waar ik recht op heb, door mijn gesprekstechnieken. Ik raak niet met iedereen in gesprek, dat moet je ook niet willen. Het klikt nou een keer niet met iedereen en ik kan mezelf niet uitschakelen. Met oudere mensen is het wel iets makkelijker dieper op dingen in te gaan, het contact met dak- en thuislozen is veel vluchtiger. Maar als ik moet kiezen welke groep me liever is, kies ik voor de daklozen. Ik leer van hen over mijn eigen vooroordelen.’

TEKST >

ELLIS ELLENBROEK

FOTO >

JEROEN VAN KOOTEN